

Toekomstperspectief Jongvolwassenen Krimpenerwaard

Datum

02-06-2025

Onderwerp

Toekomstperspectief Jongvolwassenen

Inhoudsopgave

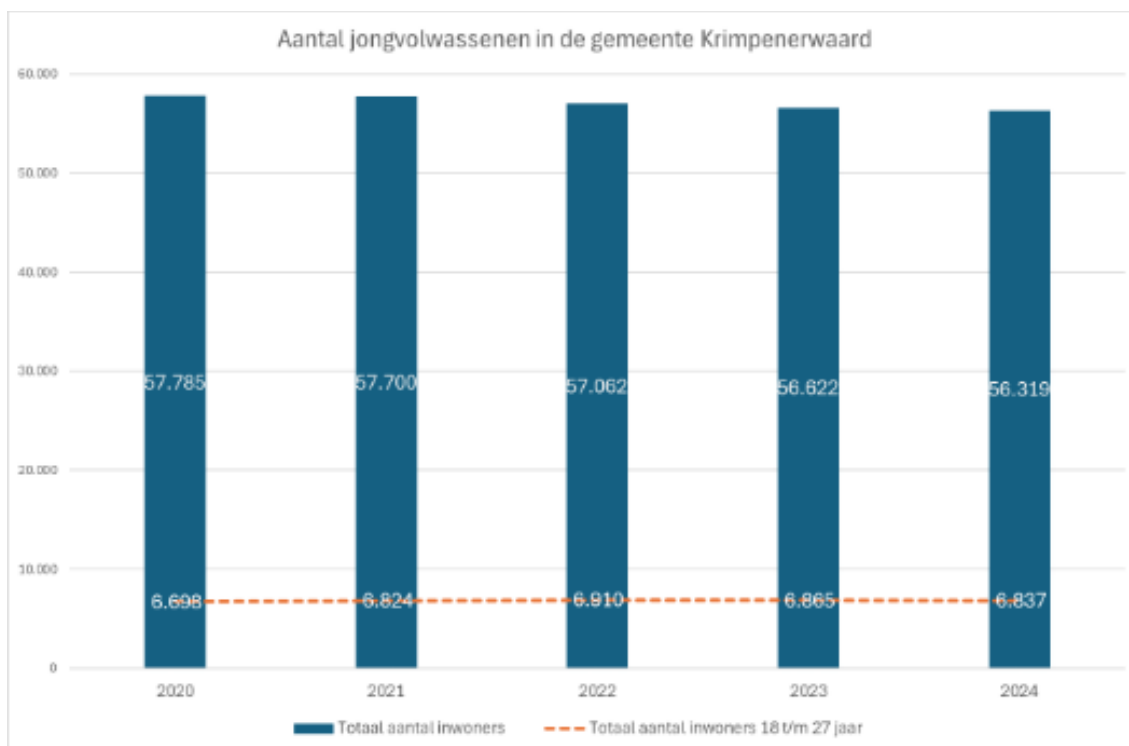
Inleiding	3
Aanleiding en achtergrondinformatie	3
Hoofdstuk 1: Theoretisch kader	6
1.1 Hoofd- en deelvragen	8
1.2 Onderzoeksmethoden	8
Hoofdstuk 2: Het proces	9
Hoofdstuk 3: Onderzoeksresultaten.....	13
Hoofdstuk 3.1: Analyse enquête.....	13
3.1.1 Demografische gegevens	13
3.1.2 Contact gemeente.....	15
3.1.4 Behoeften jongvolwassenen.....	23
3.2 Analyse focusgroep	32
Hoofdstuk 4: Conclusie.....	35
4.1 Hoofd- en deelvragen	35
4.1.1 Hoofdvraag 1	35
4.1.2 Hoofdvraag 2	37
Hoofdstuk 5: Beperkingen van het onderzoek en aanbevelingen.....	41
Beperkingen	41
Aanbevelingen	42
Bronnenlijst.....	44

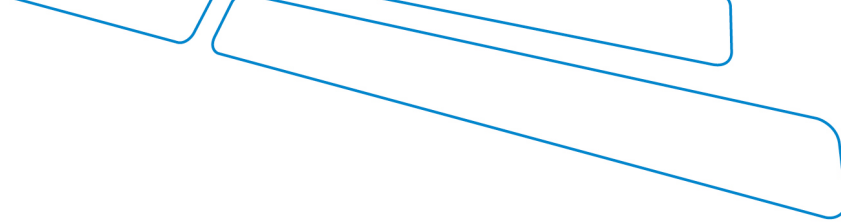
Inleiding

Aanleiding en achtergrondinformatie

In een tijd waarin maatschappelijke veranderingen elkaar in hoog tempo opvolgen, staat de gemeente Krimpenerwaard voor een belangrijke uitdaging: het behouden en versterken van haar jongvolwassen inwoners. De levensfase van jongvolwassenen (18–27 jaar) vormt een cruciale periode waarin zij belangrijke stappen zetten op biologisch, psychologisch en sociaal vlak (Arnett, 2000). Toch blijkt dat deze groep vaak onderbelicht blijft in gemeentelijk beleid en statistieken, ondanks de unieke uitdagingen waar zij voor staan, zoals prestatiedruk, de woning- en klimaatcrisis en mentale gezondheid.

De gemeente Krimpenerwaard wil toekomstbestendig blijven door een vitale samenleving te creëren waarin jongvolwassenen voldoende ruimte vinden om te wonen, werken en zich verbonden te voelen. Op dit moment bestaat 12,1% van de inwoners van Krimpenerwaard uit jongvolwassenen, een aandeel dat vergelijkbaar is met het landelijk gemiddelde (Gemeente Krimpenerwaard in Cijfers en Grafieken, 2025). Tegelijkertijd valt 22,2% van de inwoners in de categorie ouderen, het hoogste percentage van Midden-Holland (Gemeente Krimpenerwaard in Cijfers en Grafieken, 2025). Deze vergrijzing vormt een risico voor de gemeente, die vreest dat jongvolwassenen zullen vertrekken of niet terugkeren, waardoor voorzieningen onder druk komen te staan.

Het probleem wordt versterkt doordat jongvolwassenen in beleidsstukken en statistieken vaak worden opgenomen in brede leeftijdscategorieën, zoals “jongvolwassenen 15-24” en “volwassenen 25-45”. Hierdoor blijft de specifieke doelgroep van 18-27-jarigen cijfermatig onderbelicht (Jongerenparticipatie, z.d.). Dit is opmerkelijk, aangezien wetenschappelijke literatuur deze fase juist erkent als een cruciale periode voor persoonlijke, sociale en economische ontwikkeling (Arnett, 2000).

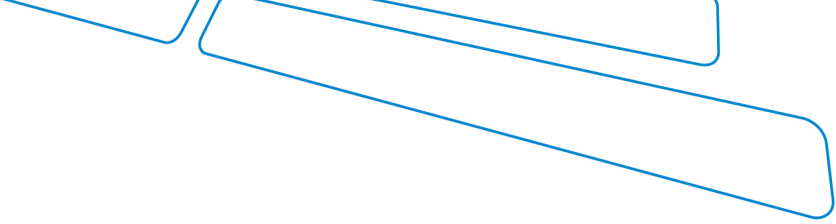
Daarnaast blijkt dat jongvolwassenen moeilijk te bereiken zijn via traditionele participatiemethoden. Zij bevinden zich vaak buiten het formele onderwijs en hebben andere informatiebehoeften dan jongeren of volwassenen (Jongerenparticipatie, z.d.). Dit vergroot het risico dat hun wensen en behoeften onvoldoende worden gehoord, waardoor zij zich minder verbonden voelen met de gemeente en mogelijk vertrekken (Jongerenparticipatie, z.d.).

Om in te spelen op de voortdurend veranderende omgeving, heeft de gemeenteraad het ‘Toekomstperspectief Vitaal Krimpenerwaard’ vastgesteld. Dit perspectief schetst een toekomst waarin inwoners en ondernemers gezamenlijk vormgeven aan hun samenleving, zowel ruimtelijk als sociaal. Een vitale gemeenschap wordt gekenmerkt door sociale cohesie, veerkracht en de bereidheid om elkaar te ondersteunen.

Voor jongvolwassenen is deze visie van bijzonder belang. Zij bevinden zich in een levensfase waarin zij zich oriënteren op hun woonplaats en toekomstperspectief. Tegelijkertijd dreigt Krimpenerwaard het contact met deze groep te verliezen, terwijl hun wensen en behoeften essentieel zijn voor het vormgeven van een toekomstbestendige gemeenschap. Daarom is het van groot belang om gericht onderzoek te doen naar de behoeften van jongvolwassenen en hun verbinding met de gemeente Krimpenerwaard.

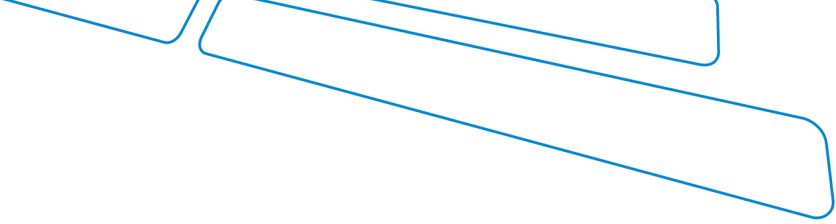
Doelgroep

Het onderzoek richt zich op jongvolwassenen in de gemeente Krimpenerwaard, in de leeftijdsgroep van 18 tot en met 27 jaar. Deze leeftijdsgroep sluit aan bij de wetenschappelijke literatuur en wordt ondersteund door beleidsorganisaties die zich richten op de ondersteuning van jongvolwassenen. Het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) beschouwen deze leeftijdsgroep als een belangrijke doelgroep die specifieke aandacht en ondersteuning nodig heeft bij de overgang naar volwassenheid (Aanpak Jongvolwassenen 16-27 in een Kwetsbare Positie | VNG, z.d.).

Scope

Wij richten ons op het onderzoeken van de mogelijkheden om in contact te komen met jongvolwassenen. Wij willen weten wat hun behoeften zijn en hoe de gemeente ze hierin kan ondersteunen. Voor veel jongvolwassenen is de beschikbaarheid van starterswoningen essentieel bij de keuze van hun woonplaats. De gemeente Krimpenerwaard heeft de ambitie om 4000 woningen te bouwen tot aan 2040. Hiervan zal een deel geschikt zijn voor starters en een deel zal moeten zorgen voor betere doorstroom op de woningmarkt in de gemeente. Hierdoor is de verwachting dat ook starterswoningen in de bestaande woningvoorraad vrij komen. Vanwege deze ontwikkelingen en de complexiteit van het onderwerp zullen wij niet dieper in gaan op een mogelijke behoefte van jongvolwassenen voor woningen en op dit onderwerp zullen we dan ook geen aanbevelingen doen.

Hoofdstuk 1: Theoretisch kader

In dit theoretisch kader worden twee belangrijke onderdelen behandeld die betrekking hebben op het onderzoek naar jongvolwassenen in de gemeente Krimpenerwaard: de verbinding/contact leggen met jongvolwassenen en de behoeften van jongvolwassenen. Deze onderwerpen vormen de basis voor de hoofd- en deelvragen van het onderzoek en spelen een cruciale rol in de opzet van de enquête en de focusgroep.

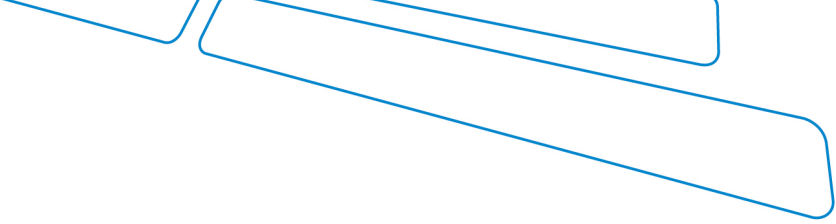
Verbinding en contact leggen met jongvolwassenen

Jongvolwassenen vormen een unieke en waardevolle doelgroep voor gemeenten, maar zijn vaak moeilijk te bereiken. Het is daarom essentieel om te onderzoeken hoe er verbinding kan worden gelegd met deze groep en wat hen motiveert om zich betrokken te voelen bij hun gemeenschap.

Er zijn verschillende benaderingen die effectief kunnen zijn om jongvolwassenen te bereiken. Het NJi en de VNG benadrukken het belang van actief luisteren, duidelijke communicatie en het vroegtijdig betrekken van jongvolwassenen in besluitvormingsprocessen (Speciale Communicatiecampagne Om Jongeren Beter te Bereiken | VNG, z.d.). Daarnaast speelt de betrokkenheid van jongvolwassenen bij het creëren van beleid een belangrijke rol. Ze willen gehoord worden en de kans krijgen om hun mening te delen. Dit bevordert hun gevoel van verbondenheid met hun omgeving. Het gebruik van sociale media, waar jongvolwassenen veel tijd doorbrengen, kan hierbij een sleutelrol spelen. Platforms zoals Instagram, Snapchat en TikTok blijken effectiever dan oudere platforms zoals Facebook en Twitter, die minder populair zijn onder deze doelgroep.

Behoeften van jongvolwassenen

De specifieke behoeften van jongvolwassenen in de gemeente Krimpenerwaard zijn momenteel onvoldoende inzichtelijk. Uit onderzoek blijkt dat, naast de praktische factoren zoals werkgelegenheid en huisvesting, sociale en emotionele behoeften een cruciale rol spelen. Jongvolwassenen hechten niet alleen waarde aan materiële aspecten, maar ook aan de emotionele verbondenheid met hun regio en lokale gemeenschap. Dit blijkt soms zelfs belangrijker te zijn dan de aanwezigheid van werkgelegenheid of voorzieningen. Jongvolwassenen voelen zich sterker verbonden met hun omgeving wanneer ze kunnen bijdragen aan de gemeenschap, zich sociaal betrokken voelen en actief deelnemen aan gezamenlijke initiatieven (Hartman, 2023).

Samenvattend is het voor de gemeente Krimpenerwaard essentieel om niet alleen te focussen op praktische aspecten zoals werk en woningaanbod, maar ook op de sociale en emotionele behoeften van jongvolwassenen. De vragen die in de enquête en focusgroep gesteld zijn er op gericht om deze behoeften in kaart te brengen.

1.1 Hoofd- en deelvragen

1) **Hoe kan de gemeente de verbinding met jongvolwassenen in Krimpenerwaard versterken?**

- A. Op welke manier kan de gemeente als organisatie in contact komen met jongvolwassenen?
- B. Hoe ervaren jongvolwassenen de verbinding met de gemeente Krimpenerwaard?

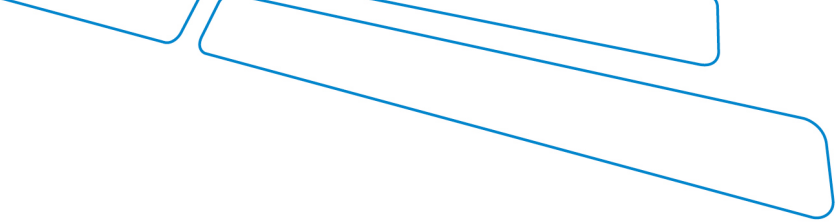
2) **Wat hebben jongvolwassenen nodig om in Krimpenerwaard te blijven of ernaar terug te keren?**

- A. Welke factoren zijn volgens jongvolwassenen van invloed op het leven in Krimpenerwaard?
- B. In hoeverre draagt verbinding tussen jongvolwassenen en Krimpenerwaard bij aan het behouden van jongvolwassenen in de gemeente?

1.2 Onderzoeksmethoden

Op basis van het literatuuronderzoek en de verzamelde achtergrondinformatie zijn de hoofd- en deelvragen voor dit onderzoek geformuleerd. Om deze vragen zo volledig mogelijk te beantwoorden, is een combinatie van kwantitatieve en kwalitatieve onderzoeksmethoden ingezet. Allereerst is er een enquête ontwikkeld, gericht op jongvolwassenen in de gemeente Krimpenerwaard. Hierbij wordt specifiek aandacht besteed aan hun behoeften en aan de manieren waarop de gemeente het beste contact met deze groep kan leggen. Daarnaast is een focusgroep georganiseerd, waarin dieper wordt ingegaan op de antwoorden die in de enquête zijn gegeven, om zo meer context en verdieping te krijgen.

De gegevens die uit zowel de enquête als de focusgroep zijn verzameld, zijn zorgvuldig geanalyseerd. Dit heeft waardevolle inzichten opgeleverd in de wensen en verwachtingen van jongvolwassenen. De resultaten van deze analyse vormen de basis voor de conclusies en stellen ons in staat om actiegerichte aanbevelingen te doen voor de gemeente Krimpenerwaard.

Hoofdstuk 2: Het proces

In dit hoofdstuk worden de verschillende stappen beschreven die zijn ondernomen om inzicht te krijgen in de behoeften en ervaringen van jongvolwassenen in de gemeente Krimpenerwaard. De uitvoering van het proces omvatte meerdere fasen, waarbij zowel interne als externe betrokkenen werden geraadpleegd.

Kick-off: Brainstormsessie

Het proces startte met een gezamenlijke kick-off, waarin gebruik werd gemaakt van een creatieve brainstormsessie. Tijdens deze sessie werden post-its op bomen geplakt om ideeën en thema's rondom jongvolwassenen te visualiseren en structureren. Deze methode bood inzicht in welke onderwerpen belangrijk werden geacht door de betrokkenen en diende als basis voor de verdere onderzoeksopzet.

Brononderzoek

Om een gedegen basis voor het onderzoek te leggen werd een uitgebreid literatuuronderzoek uitgevoerd. Hierbij werd relevante achtergrondinformatie verzameld over de behoeften van jongvolwassenen, manieren om hen te bereiken en de mate van verbondenheid met hun omgeving. Dit onderzoek vormde de fundering voor het opstellen van de enquête en de focusgroep.

Gesprekken met collega's

Verschillende interne gesprekken werden gevoerd met collega's uit diverse afdelingen binnen de gemeente Krimpenerwaard. Deze gesprekken richtten zich op het verkrijgen van inzicht in eerdere ervaringen met jongvolwassenen, reeds uitgevoerde projecten en mogelijke kansen om samen te werken.

Er werd gesproken met collega's van onder andere de volgende afdelingen:

- Jeugd;
- Schuldhulpdienstverlening;
- Krimpenerwaard Werkt.

De gesprekken leverden waardevolle inzichten op, maar maakten ook duidelijk dat de betrokken collega's vooral in contact staan met jongvolwassenen die actief hulp zoeken of ontvangen van de gemeente. Ons onderzoek richt zich echter breder en omvat ook jongvolwassenen zonder directe hulpvraag.

Gesprekken met andere gemeenten

Om te leren van succesvolle initiatieven voerden we gesprekken met gemeenten met actief jongvolwassenenbeleid. De volgende zaken kwamen hieruit naar voren:

- De inzet van een studentenambtenaar;
- Samenwerking met scholen.

Hoewel deze ideeën in andere gemeenten effectief blijken, sluiten ze minder goed aan bij de specifieke situatie van de gemeente Krimpenerwaard. Omdat Krimpenerwaard geen studentenstad is, zou de rol van een studentenambtenaar hier weinig toegevoegde waarde hebben. Daarnaast maken we al gebruik van bestaande samenwerkingsverbanden, zoals Krimpenerwaard Werkt, die een vergelijkbare functie vervullen. Daarom zijn deze suggesties voor onze gemeente minder relevant of al geïmplementeerd.

Uit gesprekken met middelgrote gemeentes blijkt dat zij tegen dezelfde problemen aanlopen als de gemeente Krimpenerwaard. Het is moeilijk om verbinding te krijgen met jongvolwassenen. De jongvolwassenen lijken bij deze gemeenten geen behoefte te hebben aan contact.

Samenwerking met Klankbordgroep Jongvolwassenen

Tijdens het onderzoek werd samengewerkt met de Klankbordgroep Jongeren binnen de gemeente Krimpenerwaard, met als doel onze krachten te bundelen. De klankbordgroep bestaat uit jongvolwassen deelnemers tussen de 16 en 28 jaar oud. Dankzij hun netwerk zijn we in contact gekomen met RTV Krimpenerwaard.

Daarnaast bevestigde de klankbordgroep hoe lastig het is om jongvolwassenen te bereiken, wat het belang van gerichte communicatie nogmaals heeft benadrukt.

Reportage RTV Krimpenerwaard

Om de zichtbaarheid van het onderzoek te vergroten en jongvolwassenen actief te betrekken, werd een samenwerking opgezet met RTV Krimpenerwaard. Deze samenwerking bestond uit de volgende stappen:

- Werven van deelnemers: via sportverenigingen, sociale media en persoonlijke netwerken werden jongvolwassenen benaderd om mee te doen aan een reportage.

- Ontwikkelen storyboards: een storyboard werd opgesteld om structuur te bieden tijdens de opnames van de reportage. De focus lag op thema's zoals binding met de gemeente en de behoeften van jongvolwassenen.

Bij het plannen van filmdata met deelnemers bleek het vanwege hun wisselende agenda's een uitdaging om afspraken op het geplande moment door te laten gaan. Hierdoor is het niet gelukt om binnen de planning een reportage te realiseren.

Opzetten van een projectpagina

Om jongvolwassenen gedurende het onderzoek op de hoogte te houden van de voortgang werd een projectpagina ingericht op de gemeentelijke website. Op deze pagina werd een tijdlijn geplaatst met terugkoppelingen per onderzoeksfase, zodat deelnemers inzicht kregen in de voortgang en de impact van hun deelname.

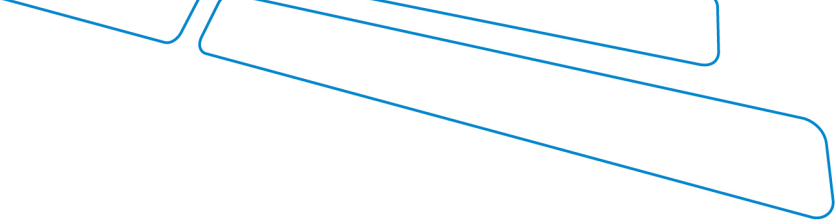
Deze werkwijze sluit aan bij de bevindingen uit het literatuuronderzoek, waarin wordt benadrukt dat jongvolwassenen behoefte hebben aan duidelijke communicatie, overzicht en transparantie.

De enquête

- Opstellen van de enquête: op basis van het literatuuronderzoek werd een enquête opgesteld.
- Verspreiding van de enquête: om zoveel mogelijk mensen uit de doelgroep te bereiken, werd de enquête via meerdere kanalen verspreid:
- Flyeren: 400 flyers werden verspreid op locaties waar jongvolwassenen samenkomen, zoals sportclubs, scholen en horecagelegenheden.
- Sociale media: De enquête werd verspreid via Instagram en Facebook, zowel via de officiële kanalen van de gemeente Krimpenerwaard als via de persoonlijke netwerken van projectleden. Hoewel uit eerder onderzoek blijkt dat Facebook minder populair is onder jongvolwassenen, hebben we ervoor gekozen dit platform toch mee te nemen. Door Instagram en Facebook afzonderlijk te benoemen in de enquête, kunnen we beter inzicht krijgen in welke kanalen daadwerkelijk effectief zijn voor het bereiken van deze doelgroep (Van Der Veer et al., 2025).
- Postmailing: Vanwege een lage respons werd de enquête aanvullend verstuurd via een geadresseerde brief naar 600 willekeurige adressen van jongvolwassenen in de gemeente.

Organisatie en uitvoering van de focusgroep

Om de enquêteresultaten te verdiepen, werd een focusgroep georganiseerd. Deelnemers konden zich via

de enquête aanmelden voor deelname aan deze sessie. Tijdens de focusgroep werd ingezoomd op de thema's die in de enquête naar voren kwamen. De focusgroep bood ruimte voor open gesprekken, waardoor meer genuanceerde en diepgaande inzichten verkregen werden. Deze kwalitatieve informatie werd gebruikt om de kwantitatieve data uit de enquête verder aan te vullen.

Samenvattend

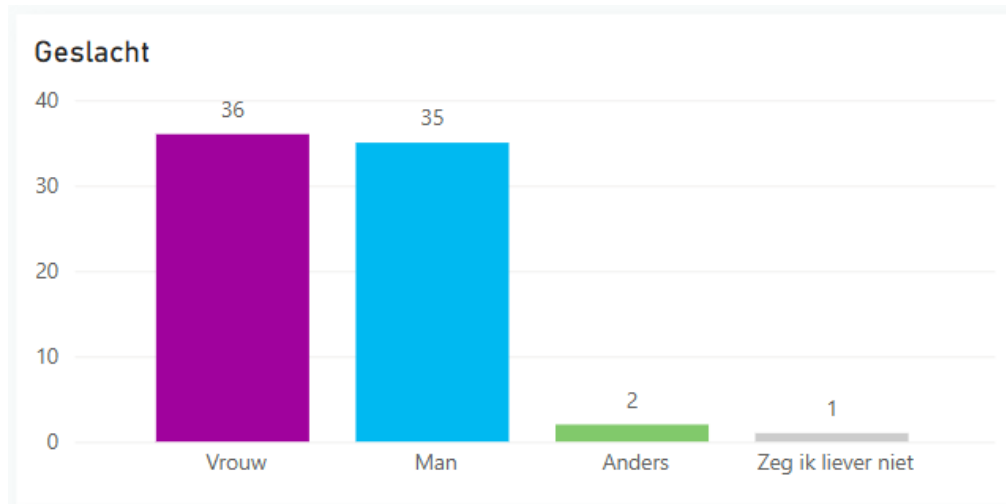
De gestructureerde aanpak van dit onderzoek heeft geleid tot een waardevolle verzameling van zowel kwantitatieve als kwalitatieve data over de verbinding met en behoeften van jongvolwassenen in de gemeente Krimpenerwaard. Door een combinatie van literatuuronderzoek, gesprekken met interne en externe stakeholders, een enquête en een focusgroep, zijn diverse perspectieven in kaart gebracht. Deze aanpak biedt een solide basis voor de volgende stap in het onderzoek: de analyse en conclusie van de verzamelde data en het formuleren van concrete, actiegerichte aanbevelingen voor de gemeente.

Hoofdstuk 3: Onderzoeksresultaten

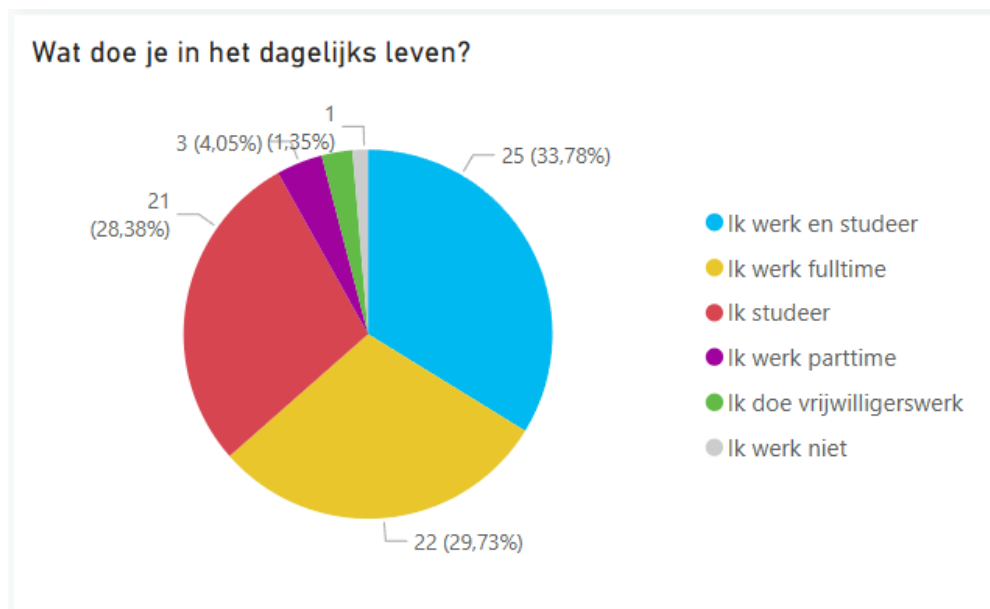
In dit hoofdstuk worden de resultaten van zowel de enquête als de focusgroep gepresenteerd.

Hoofdstuk 3.1: Analyse enquête

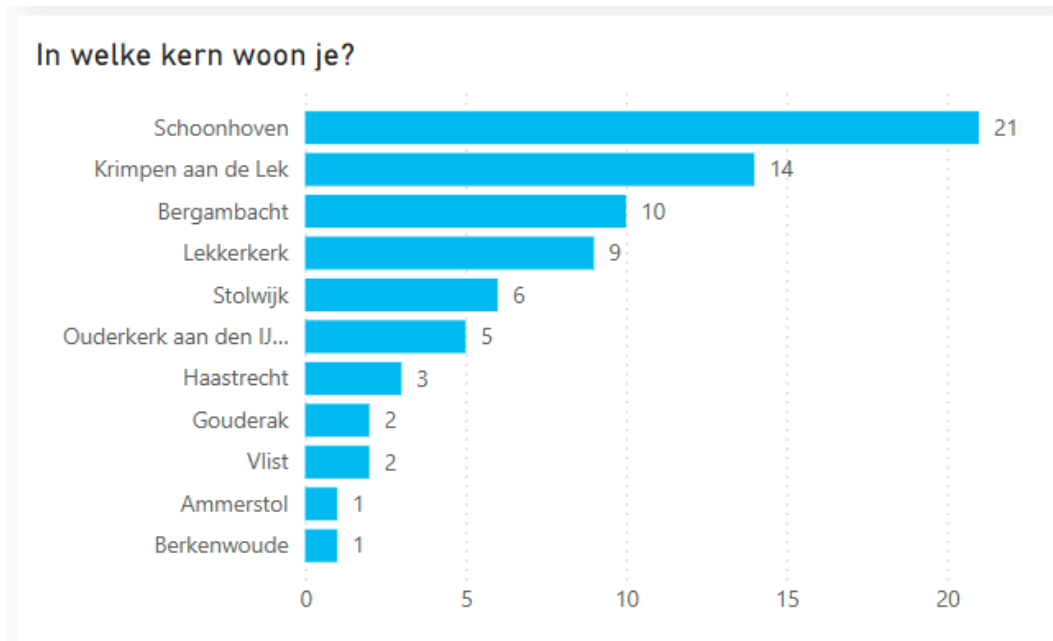
3.1.1 Demografische gegevens

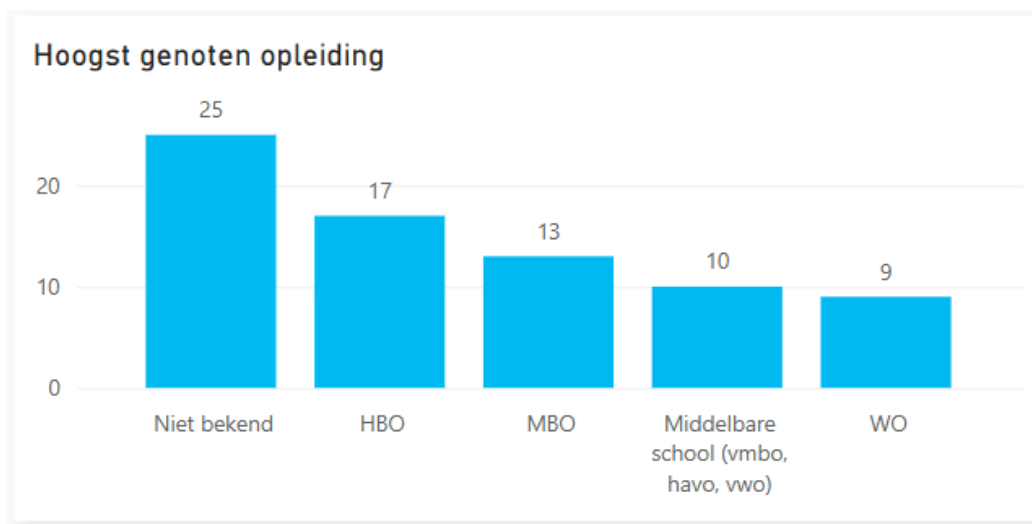
In totaal hebben 74 jongvolwassenen de enquête ingevuld. Hiervan zijn 36 vrouw, 35 man, twee anders en heeft één jongvolwassene aangegeven het geslacht liever niet te vermelden.

Het grootste deel van de jongvolwassenen werkt en studeert (34%), 30% werkt fulltime en 29% studeert.

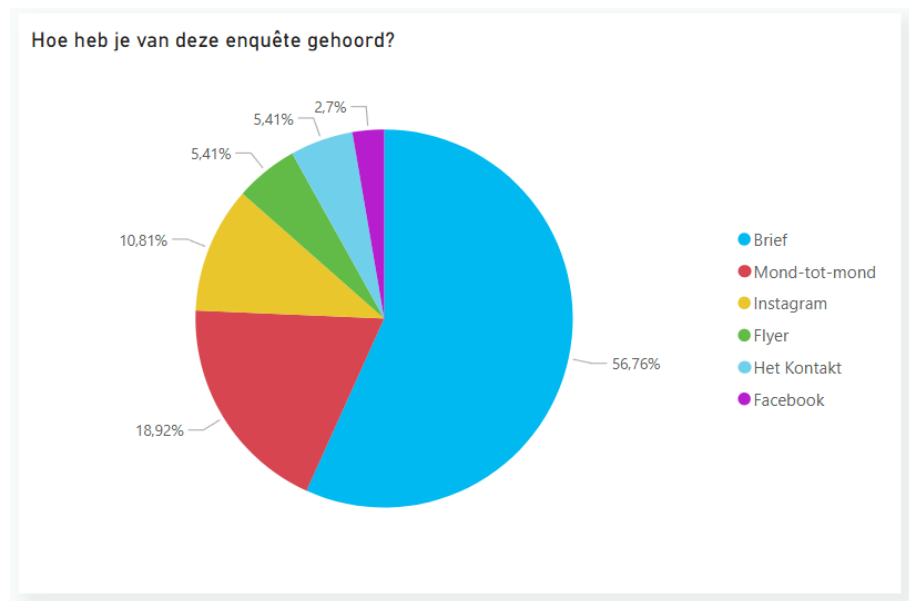

Van de deelnemers komen er 21 uit Schoonhoven, gevolgd door 14 uit Krimpen aan de Lek, 10 uit Bergambacht en 9 uit Lekkerkerk.

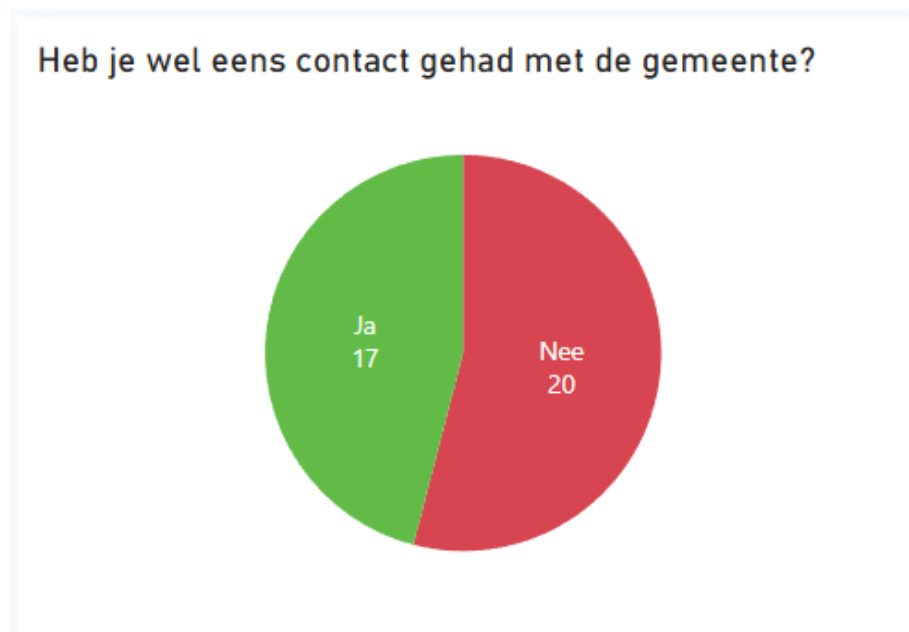

Uit de enquête blijkt dat van de meeste respondenten de hoogst genoten opleiding niet bekend is, gevolgd door HBO (17) en MBO (13).

Van de jongvolwassenen heeft 57% de enquête bereikt via de brief die wij hebben verstuurd. Daarnaast hoorde 19% erover via mond-tot-mond reclame en 11% via Instagram. Via de flyer is 6% van de respondenten bij de enquête terechtgekomen, terwijl dit via Facebook slechts 3% was.

3.1.2 Contact gemeente

In het verleden heeft 46% van de jongvolwassenen contact gehad met de gemeente.

Positieve reacties

De meerderheid van de antwoorden is positief. Jongvolwassenen waarderen vooral de vriendelijkheid van medewerkers en de vlotte afhandeling van zaken.

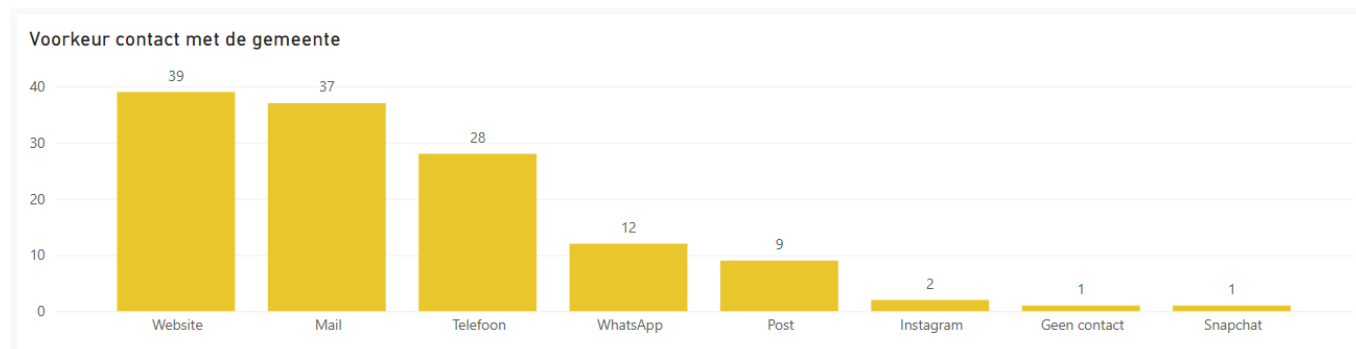
Neutrale reacties

Een aanzienlijk aantal reacties is neutraal van toon, zonder duidelijke positieve of negatieve lading.

Negatieve reacties

Enkele jongvolwassenen hebben aangegeven dat hun ervaring moeizaam of onprettig was, bijvoorbeeld door bureaucratie of fouten van medewerkers.

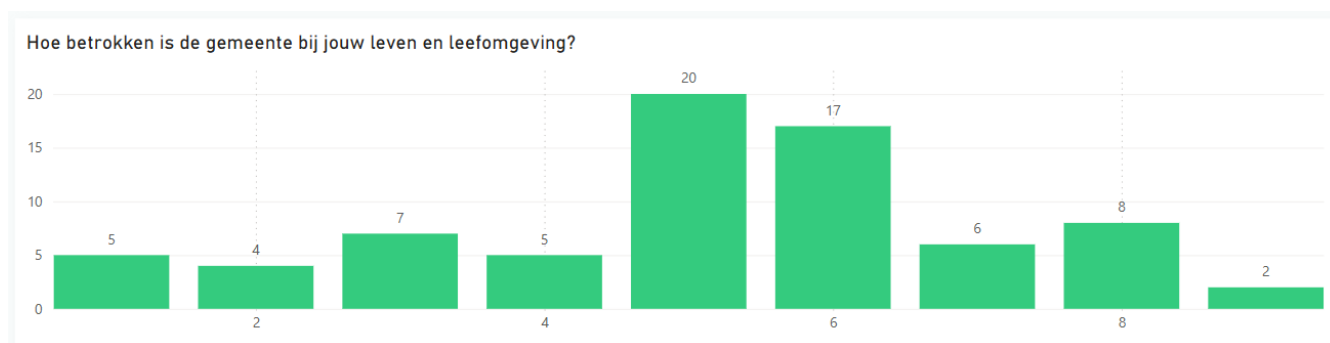
De algemene indruk is dat het contact met de gemeente overwegend positief wordt ervaren, hoewel er ruimte is voor verbetering in de communicatie en afhandeling van specifieke situaties. De meeste jongvolwassenen geven aan dat hun voorkeur bij contact met de gemeente uitgaat naar de gemeentelijke website (39), mail (37) en telefoon (28), maar ook contact via WhatsApp is 12 keer benoemd.

3.1.3 Betrokkenheid jongvolwassenen

Onderstaande vragen hebben betrekking op de betrokkenheid van jongvolwassenen met de gemeente Krimpenerwaard en andersom.

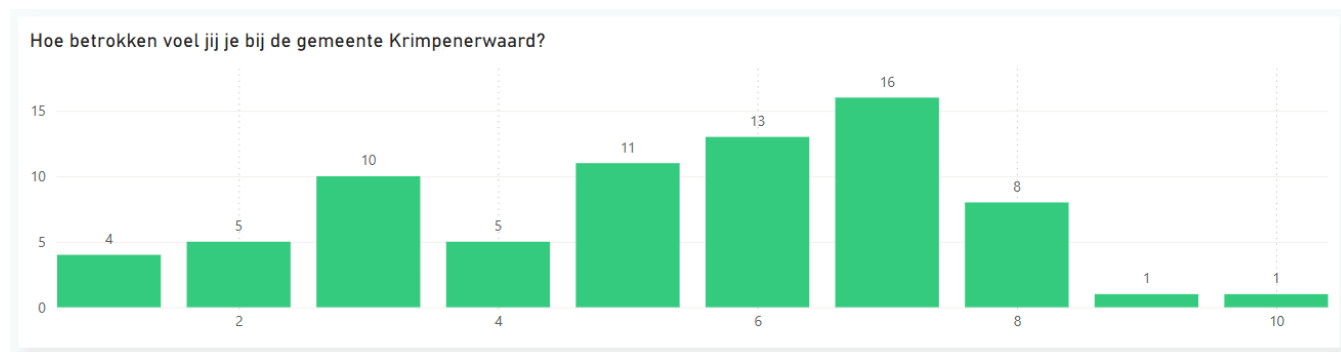
Hoe betrokken is de gemeente bij jouw leven en leefomgeving?

Toelichting

Met een gemiddelde score van 5,7 ervaren jongvolwassenen de betrokkenheid van de gemeente bij hun leven en leefomgeving als neutraal tot matig positief. De meeste respondenten geven een 5 (20 respondenten) of 6 (17 respondenten), wat wijst op een beperkte tot gemiddelde betrokkenheid van de gemeente. Respondenten die een lager cijfer geven (1, 2 of 3), klagen vooral over gebrekkige communicatie, beperkte sociale voorzieningen of onvoldoende aandacht voor jongvolwassenen. Respondenten die een 7, 8 of 9 geven, waarderen de gemeente vanwege infrastructurele verbeteringen, evenementen en sportfaciliteiten. Veel van hen hebben weinig direct contact met de gemeente en voelen geen sterke behoefte aan overheidsbemoeienis. Wel is er kritiek op de communicatie en het luisteren naar burgers, vooral binnen stedelijke ontwikkeling. Tegelijkertijd wordt de gemeente positief beoordeeld voor het onderhoud van infrastructuur, het faciliteren van de starterslening en de beschikbaarheid van sportfaciliteiten. Jongvolwassenen geven aan dat er weinig sociale activiteiten zijn en dat zij vaak buiten de gemeente op zoek moeten naar ontspanning.

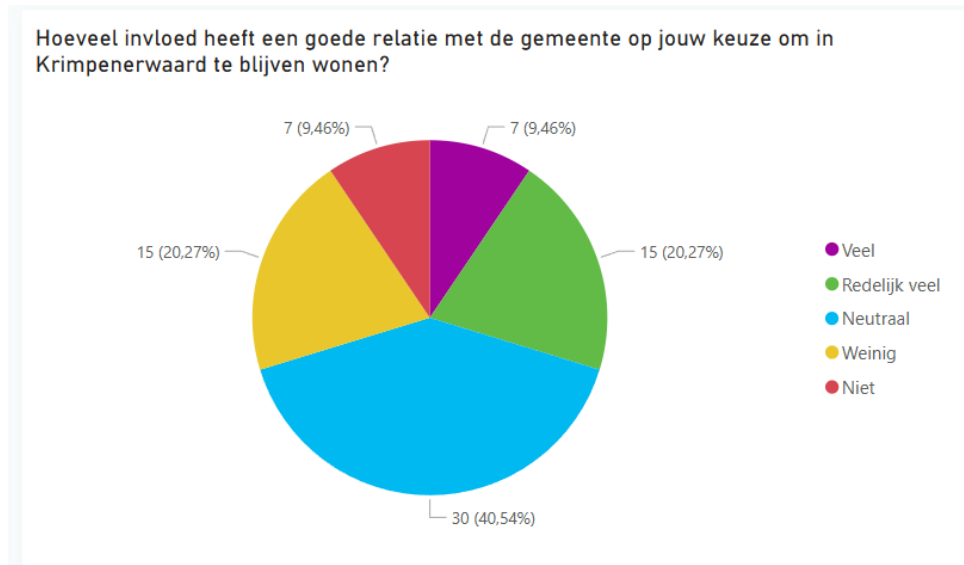
Hoe betrokken voel jij je bij de gemeente Krimpenerwaard?

Toelichting

Met een gemiddelde score van 5,5 voelen jongvolwassenen zich neutraal tot matig betrokken bij de gemeente. De meeste respondenten geven een 6 of 7, wat aangeeft dat hun gevoel van verbondenheid met de gemeente gemiddeld tot redelijk sterk is. Mensen die een laag cijfer (1, 2 of 3) geven, voelen zich nauwelijks betrokken bij de gemeente, vaak door een gebrek aan informatie, interesse of een gevoel van afstand. Een gemiddeld cijfer (4, 5 en 6) wordt gegeven door mensen die wel enig contact met de gemeente hebben, maar dit is meestal passief of praktisch van aard. Hoge cijfers (7, 8, 9 en 10) komen vooral van mensen die via werk, sociale netwerken of lokale activiteiten actief betrokken zijn of zich sterk verbonden voelen met hun woonplaats.

Hoeveel invloed heeft een goede relatie met de gemeente op jouw keuze om in Krimpenerwaard te blijven wonen?

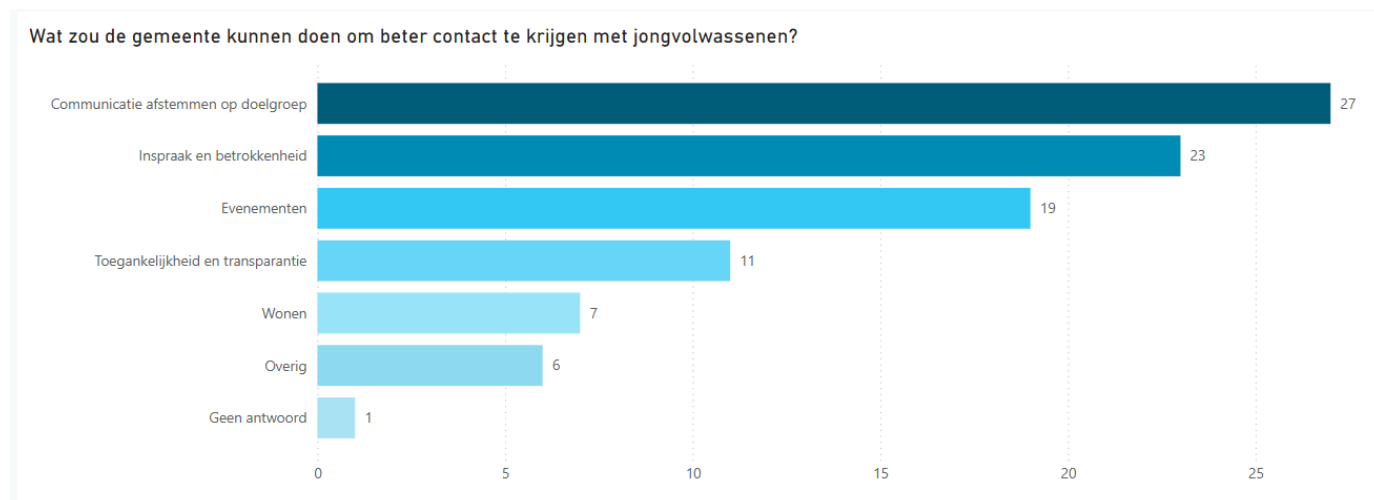
Toelichting

Op de vraag hoeveel invloed een goede relatie met de gemeente heeft op de keuze om in Krimpenerwaard te blijven wonen, geven jongvolwassenen uiteenlopende antwoorden. De meerderheid beoordeelt dit als neutraal of weinig, wat erop wijst dat de relatie met de gemeente slechts beperkt meespeelt in hun woonoverwegingen. Voor veel respondenten zijn persoonlijke factoren – zoals nabijheid van familie, vrienden, werk of de rust en ruimte – belangrijker dan gemeentelijk beleid of betrokkenheid.

Degenen die neutraal antwoorden, geven vaak aan dat zij weinig contact hebben met de gemeente of dat deze nauwelijks zichtbaar is in hun dagelijks leven. Ze blijven liever in de regio om praktische of emotionele redenen, ongeacht hun relatie met het gemeentebestuur. Bij de groep die weinig invloed ervaart, klinkt regelmatig door dat de gemeente voor hen geen directe rol speelt in hun toekomstplannen. Sommigen hebben weinig vertrouwen in de gemeente of missen concrete voorzieningen zoals betaalbare woningen of sociale activiteiten, wat de binding beperkt. Tegelijkertijd is er een kleinere groep die redelijk veel of veel invloed toekent aan hun relatie met de gemeente. Voor hen is een goed functionerende, bereikbare en actieve gemeente juist wel een reden om te blijven. Ze noemen zaken als goede communicatie, het gevoel serieus genomen te worden of het behoud van voorzieningen en leefkwaliteit als doorslaggevend.

Tot slot zijn er enkelen die aangeven dat de relatie met de gemeente geen enkele invloed heeft op hun woonkeuze, omdat zij simpelweg niet bezig zijn met gemeentelijke zaken of elders toekomst zien.

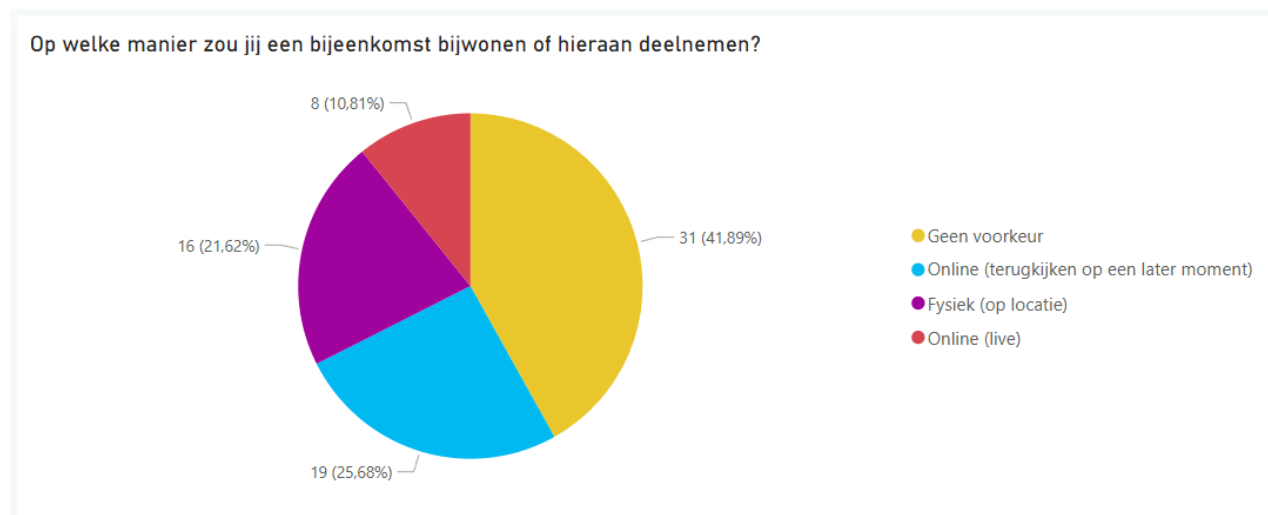
Wat zou de gemeente kunnen doen om beter contact te krijgen met jongvolwassenen?

Toelichting

Jongvolwassenen geven aan dat de gemeente beter contact kan leggen door actiever te zijn op sociale media, zoals Instagram en TikTok, en hen meer inspraak te geven via enquêtes en jongerenvergaderingen. Betere communicatie, zoals WhatsApp-berichten en nieuwsbrieven, wordt als belangrijk ervaren. Tevens wordt het investeren in betaalbare woningen om jongvolwassenen in de regio te houden als belangrijk ervaren. Daarnaast speelt het organiseren en behouden van sociale en culturele ontmoetingsplekken, zoals evenementen en cafés, een grote rol. Meer zichtbaarheid en directe interactie bij activiteiten en scholen kunnen helpen om jongvolwassenen beter te bereiken.

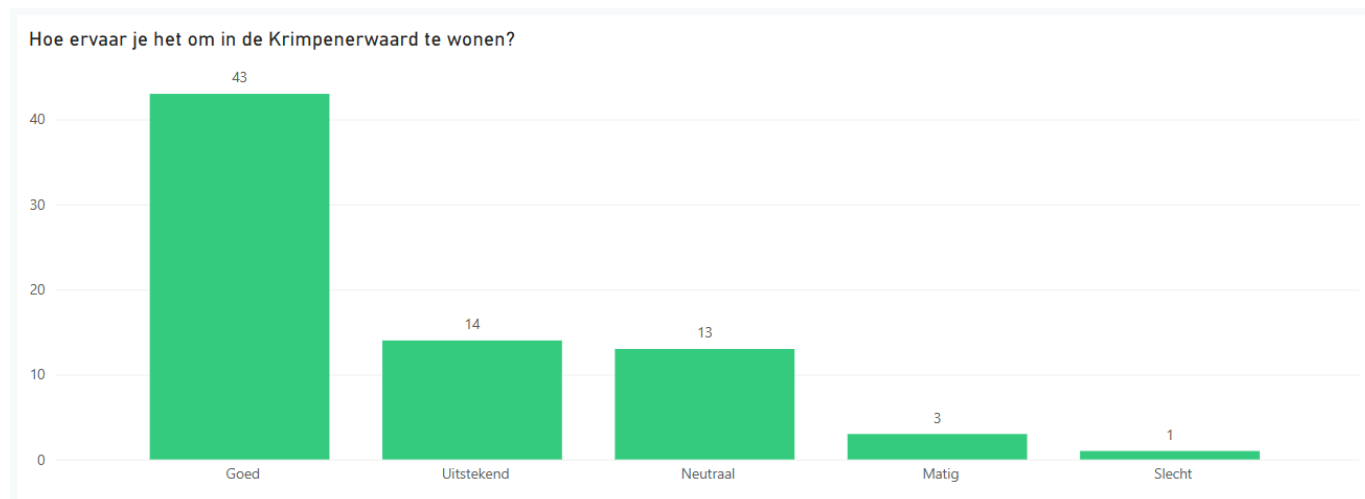
Op welke manier zou jij een bijeenkomst bijwonen of hieraan deelnemen?

Toelichting

Uit de antwoorden blijkt dat de meeste jongvolwassenen (42%) geen specifieke voorkeur hebben voor de manier waarop ze een bijeenkomst willen bijwonen. Daarnaast geeft 22% de voorkeur aan fysieke aanwezigheid en 26% aan online terugkijken. Een kleinere groep (11%) kiest voor live online deelname. Dit laat zien dat flexibiliteit en toegankelijkheid belangrijke factoren zijn bij het betrekken van jongvolwassenen bij gemeentelijke bijeenkomsten.

Hoe ervaar je het om in de Krimpenerwaard te wonen?

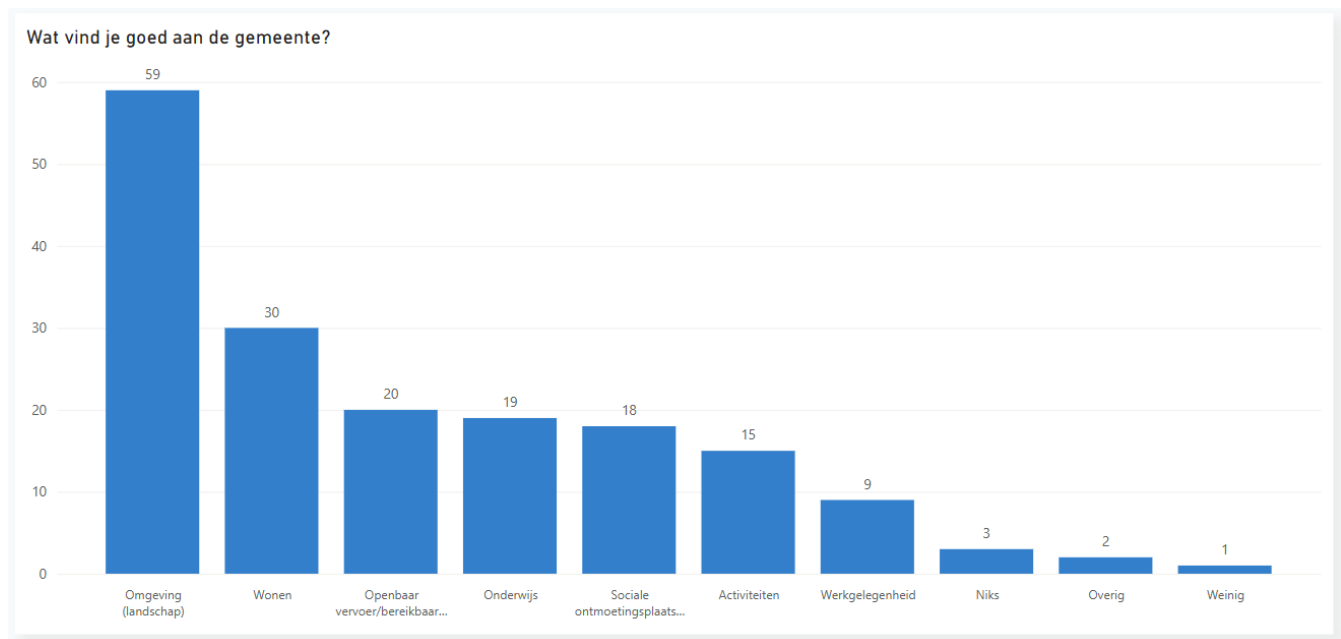
Toelichting

De meeste jongvolwassenen (43) ervaren het wonen in de Krimpenerwaard als goed, waarbij zij de rustige omgeving, het dorpse karakter en de nabijheid van voorzieningen waarderen. Van de respondenten beoordelen er 14 het zelfs als uitstekend en benadrukken de sociale samenhang, het groen en de prettige woonomgeving. Een aanzienlijk deel (13) geeft een neutrale reactie, vaak met opmerkingen over beperkte sociale voorzieningen en weinig beschikbare woningen. Slechts 3 respondenten ervaren het wonen als matig, waarbij vooral de woningmarkt en het openbaar vervoer als problemen worden genoemd. Slechts 1 persoon vindt het slecht, voornamelijk door het gebrek aan huisvestingsmogelijkheden.

3.1.4 Behoeften jongvolwassenen

Onderstaande vragen hebben betrekking op de behoeften van jongvolwassenen in Krimpenerwaard, zoals carrièremogelijkheden, woonvoorzieningen en sociale ontmoetingsplaatsen.

Wat vind je goed aan de gemeente?

Toelichting

Omgeving (landschap) (59)

Veel jongvolwassenen waarderen de rustige, groene en landelijke omgeving van de gemeente. Dit wordt gezien als een van de sterkste punten, waarbij het platteland en de natuur bijdragen aan een prettige woonbeleving.

“Er is nog groen en dat is fijn!”

Wonen (30)

Het wonen wordt overwegend positief beoordeeld, vooral vanwege de rust en het landschap, maar er zijn ook zorgen over het beperkte aanbod van betaalbare woningen en het gebrek aan nieuwbouw.

“De omgeving is heel mooi en ik vind dat wonen hierop aansluit. Je kan in Krimpenerwaard op veel plekken erg mooi wonen.”

Openbaar vervoer/bereikbaarheid (20)

De gemeente is goed bereikbaar, vooral richting grote steden. Toch zijn er verbeterpunten, met name binnen de kernen.

"Verder is het nog wel goed bereikbaar. Met 30 minuten sta je in Rotterdam, Utrecht of Gouda. Het OV is voor mij als student meer dan goed."

Sociale ontmoetingsplaatsen/gemeenschapsvoorzieningen zoals cafés, culturele centra en sportfaciliteiten (19)

Het verdwijnen van bestaande cafés wordt als een groot gemis gezien, omdat deze plekken belangrijk zijn voor het sociale leven van jongvolwassenen.

"Ik wil graag meer cafés en uitgaansgelegenheden."

Activiteiten (18)

De beschikbaarheid van activiteiten wordt gemengd beoordeeld; sommige jongvolwassenen vinden dat er voldoende aanbod is, met name rond feestdagen, terwijl anderen juist aangeven dat er te weinig te doen is. Er is interesse in meer zichtbaarheid en promotie van evenementen via sociale media.

"Het is leuk dat er bijvoorbeeld met Koningsdag veel te doen is op het dorp. Dit geeft verbondenheid!"

Onderwijs (15)

Het onderwijs wordt over het algemeen als voldoende ervaren, met voldoende keuze in het basisonderwijs en middelbaar onderwijs. Hoger onderwijs ontbreekt echter, wat soms een reden is om elders te studeren.

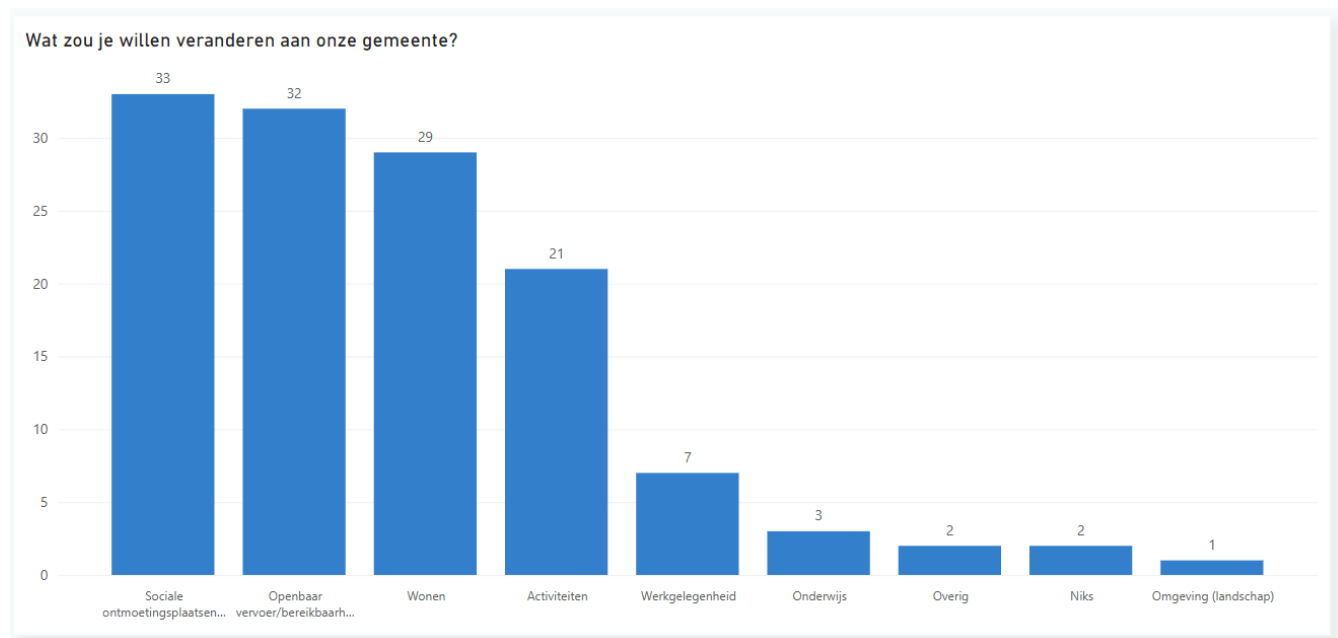
"Middelbare scholen zijn prima, maar hoger onderwijs is er niet."

Werkgelegenheid (9)

Er is werkgelegenheid in de gemeente, maar niet in alle sectoren. Voor sommige beroepen moeten inwoners ergens anders zoeken.

"Ik denk dat in het algemeen er oke werkgelegenheid is, maar wat ik later wil doen na studeren is niet hier te vinden helaas."

Wat zou je willen veranderen aan onze gemeente?

Toelichting

Sociale ontmoetingsplaatsen/gemeenschapsvoorzieningen zoals cafés, culturele centra en sportfaciliteiten (33)

Er is een grote behoefte aan sociale ontmoetingsplekken, vooral cafés en uitgaansgelegenheden voor jongvolwassenen.

"Ik zou graag weer willen zien dat er een vaste discotheek/café voor de jongvolwassenen is. Nu hebben we alleen een paar hele kleine café/kroegjes en verder niks."

Openbaar vervoer/bereikbaarheid (32)

Het openbaar vervoer wordt vaak als onvoldoende en onbetrouwbaar ervaren. Er is kritiek op de dienstregeling, de frequentie, uitval en het ontbreken van nacht-OV. Tegelijkertijd wordt erkend dat de gemeente relatief goed bereikbaar is richting grote steden, maar lokaal zijn er duidelijk verbeteringen nodig. "Ik heb een autootje, maar zonder kom je niet echt heel ver hier. De bus vanaf Gouda rijdt niet meer na 18.00, dan ben ik vaak nog niet thuis van de uni."

Wonen (29)

Er is veel zorg over het gebrek aan betaalbare woningen, vooral voor starters en jongvolwassenen.

Respondenten pleiten voor meer sociale huurwoningen, meer stimulans voor nieuwbouw, en herontwikkeling van leegstaande panden. De hoge prijzen en beperkte beschikbaarheid worden genoemd als grote obstakels om in de gemeente te blijven wonen.

"Voor de starters is er weinig mogelijk om te kopen dit omdat de woonmarkt erg duur is en een gemiddeld huis tussen de 3,5 tot 4 ton weg gaat. Terwijl een starter meestal maar tussen de 2 en 3 ton kan lenen."

Activiteiten (21)

Er is een duidelijke wens voor meer en beter zichtbare activiteiten binnen de gemeente, vooral gericht op jongvolwassenen. Veel respondenten vinden dat er te weinig georganiseerd wordt en dat de promotie van evenementen beter kan. Feestdagen worden soms positief genoemd, maar dat is onvoldoende.

"Meer activiteiten zijn altijd gezellig, vooral voor de jeugd. Bijv. 5 mei was er niks te doen."

Werkgelegenheid (7)

Hoewel minder vaak genoemd, zijn er zorgen dat er onvoldoende werkgelegenheid is in bepaalde sectoren, met name voor hogeropgeleiden in technische vakgebieden. De beperkte bereikbaarheid versterkt het probleem, omdat reizen naar werk vaak lastig is zonder eigen vervoer.

"Voor hogeropgeleiden in de automatisering/techniek is er naar mijn weten weinig tot geen werkgelegenheid."

Onderwijs (3)

Er wordt aangegeven dat het basis- en middelbaar onderwijs over het algemeen goed is, maar dat hoger onderwijs ontbreekt in de regio. Dit wordt als een beperking gezien voor jongvolwassenen die elders moeten studeren.

"Onderwijs is nog op en top en dan denk ik voornamelijk basisscholen, daar kan misschien nog verder over nagedacht worden."

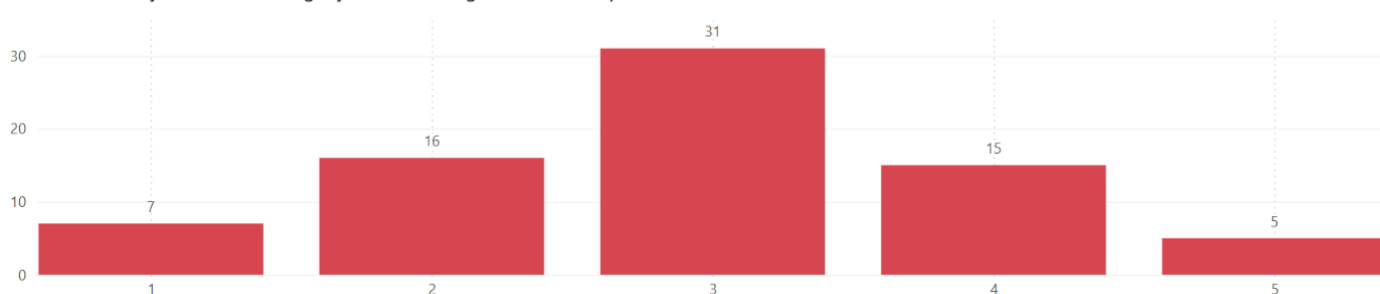
Omgeving (landschap) (1)

Sommige inwoners maken zich zorgen over de invloed van regelgeving op het behoud van landbouwgrond en natuurgebieden.

"Minder natuur maken! Alle landbouwgrond wordt verpest."

Hoe beoordeel je de carrièremogelijkheden in de gemeente Krimpenerwaard?

Hoe beoordeel je de carrièremogelijkheden in de gemeente Krimpenerwaard?

Toelichting

Zeer beperkt (9%)

Jongvolwassenen die een 1 hebben gegeven ervaren de carrièremogelijkheden als zeer beperkt. Zij vinden dat er weinig echte bedrijven zijn en dat je vrijwel altijd naar een stad moet voor een passende baan.

"Er is hier weinig."

Beperkt (22%)

Bij een 2 wordt erkend dat er werkgelegenheid is, maar niet in alle sectoren. Vooral hogeropgeleiden en specifieke vakgebieden zoals techniek en communicatie vinden weinig kansen binnen de gemeente.

"De grotere bedrijven etc bevinden zich toch echt in de randstad."

Neutraal (42%)

De meeste jongvolwassenen gaven een 3, wat betekent dat de carrièremogelijkheden als gemiddeld worden beoordeeld. Er is werk te vinden, maar niet iedereen heeft zich erin verdiept of voelt zich beperkt door het aanbod.

"Genoeg werk maar niet alle mogelijkheden als je hbo hebt gedaan."

Redelijk (20%)

Een 4 duidt erop dat er voldoende werkgelegenheid is, maar dat het vooral afhankelijk is van de sector waarin je werkt. In sommige vakgebieden zijn er genoeg kansen binnen de gemeente.

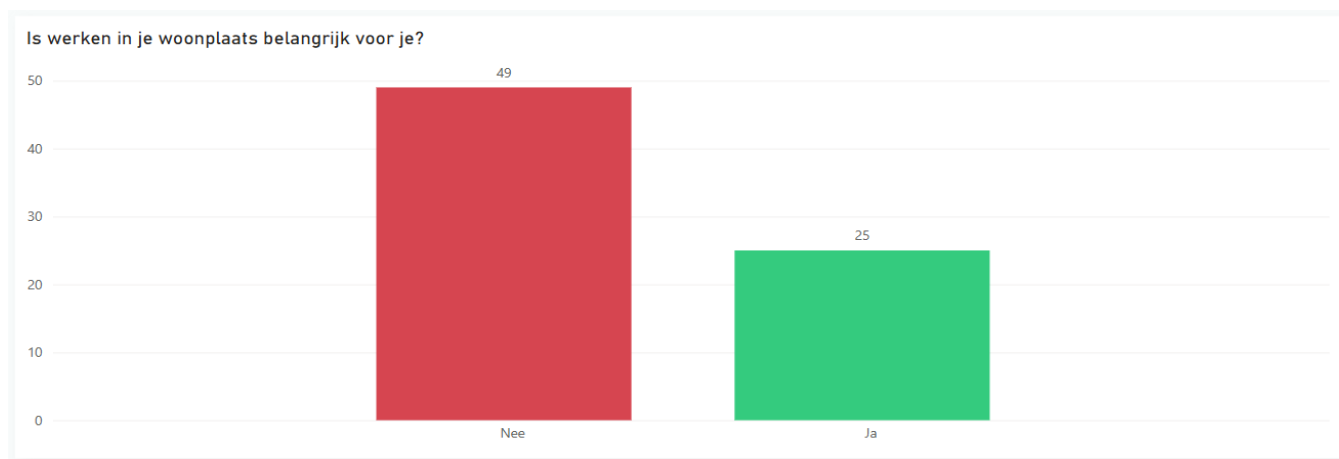
"Voor mensen in de zorg is er altijd wel werk te vinden."

Goed (7%)

Inwoners die een 5 gaven, ervaren weinig problemen met werkgelegenheid. Dit komt vooral voor in sectoren zoals zorg en onderwijs, waar altijd banen beschikbaar zijn.

"Mijn huidige werk is in de Krimpenerwaard en die functie zou ik binnen de gemeente bij een handvol bedrijven kunnen vervullen. Dat is mij positief bevallen."

Is werken in je woonplaats belangrijk voor je?

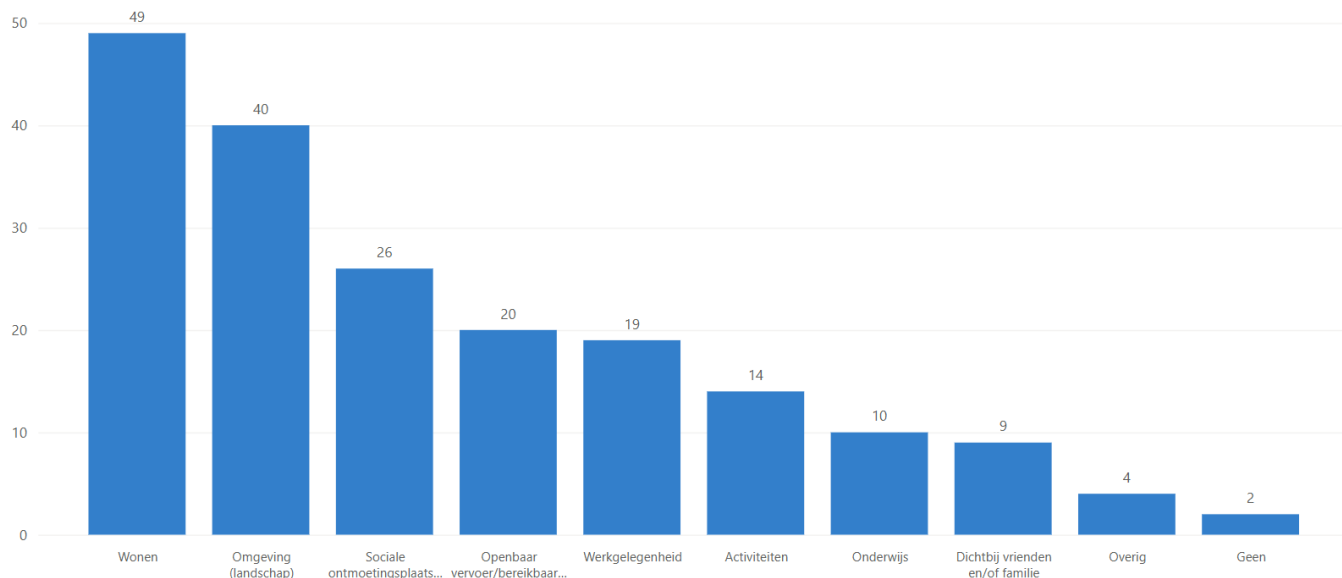

Toelichting

De voorkeur voor werken in de eigen woonplaats verschilt sterk onder de jongvolwassenen. 30% van de mensen geeft aan dat ze graag in hun woonplaats willen werken. Dit wordt vooral gedreven door kortere reistijden, meer vrije tijd, en een betere balans tussen werk en privé. Voor hen is het belangrijk dat werk dichtbij huis blijft, zodat ze meer tijd overhouden voor andere bezigheden. Zoals een jongvolwassene aangeeft: "Ik vind het fijn om dichtbij mijn werk te wonen.". Een ander noemt: "Dichterbij huis. Ik vind files echt onzin en zonde van mijn tijd.". Dit wijst erop dat een snelle en efficiënte woon-werkverplaatsing veel waarde heeft. Aan de andere kant vindt 70% van de jongvolwassenen het geen probleem om buiten de woonplaats te werken. Dit komt omdat grotere steden vaak betere carrièremogelijkheden bieden, meer sectoren vertegenwoordigd zijn, en sommigen werk en privé gescheiden willen houden. Eén jongvolwassene zegt hierover: "Omdat we dicht bij grote steden zijn waar heel veel werk te vinden is.". Een ander benadrukt: "Ik werk in een ziekenhuis en dat vind je hier niet, en ook op het niveau waarin ik werk vind je dat alleen maar in een stad.". Dit onderstreept dat veel inwoners zich richten op een bredere arbeidsmarkt, waarbij woonplaats minder doorslaggevend is voor hun werkkeuze.

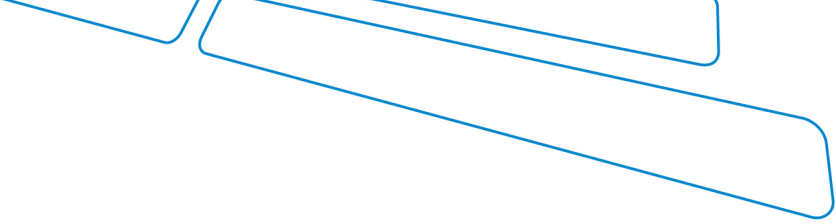
Welke factoren spelen voor jou een rol bij de keuze om in de gemeente Krimpenerwaard te blijven wonen?

Welke factoren spelen voor jou een rol bij de keuze om in de gemeente Krimpenerwaard te blijven wonen?

Wat zou je overtuigen om hier te blijven?

Factor	Aantal vermeldingen	Percentage
Wonen (betaalbare woningen, starterswoningen, woningaanbod)	26	35%
Omgeving (landschap, rust, dorpsgevoel)	18	24%
Familie en sociale kring	12	16%
Openbaar vervoer/bereikbaarheid	10	14%
Sociale ontmoetingsplaatsen/ gemeenschapsvoorzieningen	13	18%
Activiteiten (evenementen, levendiger centrum)	5	7%
Onderwijs	2	3%
Werkgelegenheid	7	9%
Overig (geen idee, niets, onduidelijke antwoorden)	21	28%

Toelichting

Wonen (35%)

De meest genoemde factor is huisvesting, waarbij inwoners vooral behoefte hebben aan betaalbare koopwoningen, meer huurwoningen voor starters, en behoud van het woningaanbod.

"Dat mijn vrienden ook een woning in of rondom krimpen aan de lek kunnen vinden."

Omgeving (24%)

Veel inwoners waarderen de groene en rustige omgeving en het dorpsgevoel. Dit draagt bij aan hun wens om te blijven.

"De rust die je hier ervaart."

Familie en sociale kring (16%)

Veel inwoners blijven graag vanwege hun sociale netwerk, zoals familie en vrienden. Dit versterkt hun binding met de gemeente.

"Omdat ik hier zo lang woon voelt dit ook als de plek wat ik thuis kan noemen. Vrienden kennissen de meeste mensen die ik ken komen hier vandaan."

Openbaar vervoer/bereikbaarheid (14%)

Bereikbaarheid en OV-verbindingen zijn voor sommigen een doorslaggevende factor. Verbetering hierin kan mensen overtuigen om te blijven.

"Meer OV-mogelijkheden tussen dorpen en omliggende steden."

Sociale ontmoetingsplaatsen/ gemeenschapsvoorzieningen zoals cafés, culturele centra en sportfaciliteiten (18%)

De aanwezigheid van cafés, kroegen en andere sociale ontmoetingsplekken speelt een rol in het behoud van jongvolwassenen.

" Meer horeca."

Activiteiten (7%)

Een levendiger centrum, evenementen, en meer activiteiten kunnen ervoor zorgen dat jongvolwassenen niet vertrekken.

"Vind de feestjes in Lekkerkerk altijd wel heel leuk. Hemelvaartsdag, Boost, Midzomerfeest."

Werkgelegenheid (9%)

Carrière mogelijkheden binnen de gemeente worden als belangrijk ervaren, vooral als deze aansluiten bij de werkvelden van jongvolwassenen.

"Werk vinden in de buurt, dit is voor mij niet te doen."

Wat zou ervoor kunnen zorgen dat je terugkeert mocht je buiten Krimpenerwaard gaan wonen?

Factor	Aantal vermeldingen	Percentage
Wonen (betaalbare huizen, nieuwbouw, woningaanbod)	29	45%
Omgeving (rust, natuur, dorpsgevoel)	20	27%
Familie en sociale kring	17	23%
Sociale ontmoetingsplaatsen/ gemeenschapsvoorzieningen zoals cafés, culturele centra en sportfaciliteiten	7	9%
Werkgelegenheid	6	8%
Bereikbaarheid/Openbaar vervoer	5	7%
Overig (geen idee, niets, onduidelijke antwoorden)	10	14%

Toelichting

Wonen (45%)

Het woningaanbod is de meest genoemde reden om terug te keren, waarbij jongvolwassenen vooral wijzen op betaalbare koopwoningen, nieuwbouw en starterswoningen. Veel respondenten zouden terugkomen als het eenvoudiger werd om een geschikt huis te vinden.

"Betaalbare woningen of indien dat beter uitkomt met mijn toekomstige werk."

Omgeving (27%)

De rust, natuur en het dorpsgevoel zijn belangrijke aspecten die jongvolwassenen terug zouden trekken naar de Krimpenerwaard.

"Zorg voor de natuur, dat niet alles volgebouwd wordt. De weilanden moeten niet vervangen worden door alleen maar huizen."

Familie en sociale kring (23%)

Veel respondenten geven aan dat ze zouden terugkeren als hun familie en sociale netwerk nog steeds in de gemeente aanwezig is. Dit speelt een grote rol bij de keuze om te verhuizen of terug te keren.

"Dat mijn familie er nog woont."

Sociale ontmoetingsplaatsen/gemeenschapsvoorzieningen zoals cafés, culturele centra en sportfaciliteiten (9%)

Uitgaansgelegenheden, cafés, evenementen en een gezellige sfeer kunnen een reden zijn voor jongvolwassenen om terug te keren.

"De gezelligheid en knusheid van Schoonhoven. De mensen."

Werkgelegenheid (8%)

Voor een klein deel van de jongvolwassenen speelt werk een belangrijke rol.

"Meer industrie in Haastrecht waar ik mijn bedrijf zou kunnen vestigen."

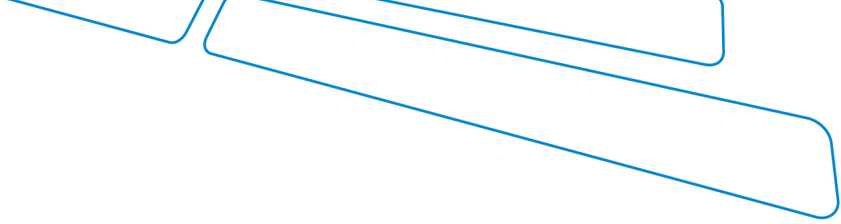
Bereikbaarheid/Openbaar vervoer (7%)

Verbeterde OV-verbindingen en infrastructuur kunnen bijdragen aan het besluit om terug te keren.

"Woningen betaalbaar voor starters en betere ov."

3.2 Analyse focusgroep

De focusgroep bestond uit drie jongvolwassen mannen die zich hebben aangemeld via de enquête. Alle deelnemers waren begin twintig en beschikten over een eigen auto. Daardoor spelen bereikbaarheid en sociale ontmoetingsplekken in de directe omgeving voor hen een minder grote rol. De focusgroep geeft aan dat zij op een laagdrempelige en persoonlijke manier benaderd willen worden door de gemeente. Ze geven de voorkeur aan directe en toegankelijke communicatiekanalen, zoals WhatsApp. Bellen wordt als ongemakkelijk beschouwd, mede door de veelvoorkomende bel-angst onder generatie Z. Mailen is ook niet praktisch, omdat jongvolwassenen vaker hun telefoon gebruiken dan een laptop of computer. Een vast contactpunt via WhatsApp zou voor jongvolwassenen een fijne communicatievorm zijn. Wanneer het gaat om informatie over veranderingen in de leefomgeving, blijkt dat fysieke brieven nog steeds het meest effectief zijn. Ze vallen op en worden minder snel genegeerd. Andere middelen, zoals flyers, worden vaker over het hoofd gezien. Digitale informatie is wel beschikbaar, bijvoorbeeld via de gemeentelijke website of apps, maar deze worden als onoverzichtelijk en moeilijk vindbaar ervaren. Een WhatsApp-

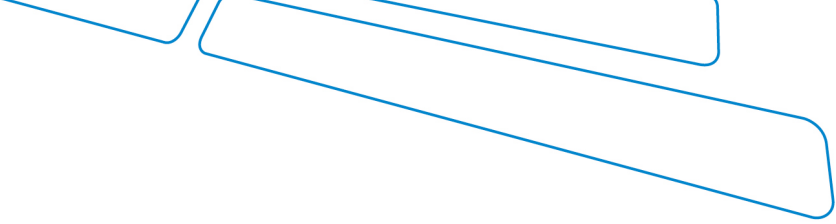
meldingenkanaal per kern zou hier uitkomst kunnen bieden, zodat inwoners alleen relevante informatie ontvangen over hun directe omgeving. Wat betreft participatie in gemeentelijke bijeenkomsten of evenementen, blijkt dat veel jongvolwassenen simpelweg niet weten dat deze plaatsvinden. Hoewel Instagram als kanaal genoemd wordt, is de inhoud vaak niet aansprekend genoeg. De relevantie van het onderwerp speelt een grote rol in de bereidheid om deel te nemen. Digitale bijeenkomsten zijn zeer geschikt wanneer het doel is om te informeren. Ze bieden deelnemers de mogelijkheid om laagdrempelig mee te luisteren. Voor actieve deelname blijft een fysieke bijeenkomst echter de voorkeur houden. De inzet van (digitale) break-out rooms, bijvoorbeeld via Teams, wordt positief ontvangen. Deze werkvorm maakt het makkelijker voor mensen die zich minder zelfverzekerd voelen om hun stem te laten horen. Door het gebruik van break-out rooms kunnen bovendien meer mensen aansluiten bij een participatiebijeenkomst.

Het idee van een flexibele klankbordgroep, waarbij jongvolwassenen kunnen aanhaken bij onderwerpen die hen aanspreken, wordt positief ontvangen.

Toch leeft het gevoel dat de gemeente pas interessant wordt wanneer er een probleem is. Zolang alles goed gaat, is er weinig behoefte aan contact. Jongvolwassenen denken vaak in de korte termijn en richten zich vooral op hun directe omgeving. Onderwerpen zoals woningbouw worden als belangrijk gezien, vooral omdat veel jongvolwassenen willen kopen in plaats van huren. Een concreet voorbeeld laat zien hoe frustratie kan ontstaan door onduidelijke of onpraktische gemeentelijke regels, zoals bij het ophalen van papierafval.

De verbinding met de gemeente wordt door sommigen als belangrijk ervaren, vooral naarmate men ouder wordt en bijvoorbeeld een huis koopt. Voor de meeste jongvolwassenen speelt dit echter nog niet. OV-verbindingen en voorzieningen zijn op dit moment belangrijker. Er is weinig vertrouwen in de politiek, zowel landelijk als lokaal. De focusgroep ervaart een gebrek aan impact en betrokkenheid. Ze geven aan dat ze hun plicht doen door te stemmen of een enquête in te vullen, maar dat ze weinig vertrouwen hebben in de effectiviteit ervan. De verbinding met de gemeente wordt gezien als een wederzijdse relatie, maar de focusgroep geeft aan dat hier van hun kant weinig behoefte aan is.

De mate van verbondenheid met de gemeente speelt slechts een beperkte rol in de beslissing om in Krimpenerwaard te blijven wonen. Jongvolwassenen voelen zich vooral verbonden met hun buurt vanwege familie, vrienden, sport en activiteiten. De gemeente als organisatie speelt daarin een ondergeschikte rol. Wat wel bepalend is, zijn de beschikbaarheid van woningen, werkgelegenheid en bereikbaarheid. De nabijheid van steden als Gouda, Utrecht en Rotterdam maakt de regio aantrekkelijk. Een grote stad is voor deze jongvolwassenen minder interessant.

Ze geven aan dat ze graag in de Krimpenerwaard willen blijven wonen, mits er voldoende woningen beschikbaar zijn. Ook is het belangrijk dat de kernen levendig blijven en niet 'uitsterven'.

Basisvoorzieningen zoals een supermarkt per kern zijn essentieel, terwijl zaken als een sportschool of winkelstraat minder doorslaggevend zijn. Sociale ontmoetingsplekken worden af en toe bezocht, maar zijn niet locatiegebonden: een biertje met vrienden kan immers overal worden gedronken.

Evenementen zoals BOOST of feesten met Hemelvaart worden als positief ervaren, maar trekken ook mensen aan die inmiddels buiten de regio wonen. Dit onderstreept dat het sociale aspect belangrijk is, maar niet voldoende om jongvolwassenen structureel te binden aan de regio. Wat opvalt, is dat jongvolwassenen vooral lokaal denken. Ze voelen zich verbonden met hun eigen dorp, en tonen weinig interesse in wat er in andere kernen gebeurt. Uitspraken als "Het boeit niet wat er in Lekkerkerk gebeurt" of "We zijn allemaal boeren die alleen om hun eigen stukje land geven" illustreren deze mentaliteit.

De rol van de gemeente wordt kritisch bekeken. Jongvolwassenen ervaren de gemeentelijke website als onoverzichtelijk en moeilijk navigeerbaar. Informatievoorziening is volgens hen inconsistent. Dit belemmert de betrokkenheid van jongvolwassenen bij gemeentelijke zaken. Toch wordt erkend dat het betrekken van jongvolwassenen belangrijk is, zeker met het oog op de vergrijzing.

Samenvattend blijkt dat wonen en leefomgeving de belangrijkste factoren zijn voor deze jongvolwassenen om in Krimpenerwaard te blijven. Sociale voorzieningen en evenementen dragen bij aan de leefbaarheid, maar zijn niet doorslaggevend. De betrokkenheid bij gemeentelijke zaken is laag, mede door gebrekkige communicatie en een sterk lokaal gerichte mindset. Als de gemeente jongvolwassenen beter wil bereiken, zal ze moeten investeren in duidelijke, toegankelijke communicatie en inspelen op wat jongvolwassenen echt belangrijk vinden: wonen, bereikbaarheid en een leefbare directe omgeving.

Hoofdstuk 4: Conclusie

De gemeente Krimpenerwaard staat voor de opgave om toekomstbestendig te blijven door een vitale samenleving te creëren. Jongvolwassenen moeten hierin voldoende ruimte vinden om te wonen, werken en zich verbonden te voelen. De levensfase waarin jongvolwassenen zich bevinden, is essentieel voor hun persoonlijke, sociale en economische ontwikkeling. Toch worden in beleid en statistieken jongvolwassenen vaak onvoldoende erkend als een aparte doelgroep. Tegelijkertijd vormen maatschappelijke uitdagingen zoals prestatiedruk, de woningcrisis en mentale gezondheid een risico voor het welzijn én de binding van jongvolwassenen met hun woonomgeving. In een vergrijzende gemeente, waar het aandeel ouderen groeit en het behoud van jonge inwoners cruciaal is, is het daarom van belang om hun stem beter te horen en hun positie te versterken.

Om hierop in te spelen, is onderzocht op welke manier de gemeente in contact kan komen met jongvolwassenen en hoe zij beter kan inspelen op hun behoeften. De inzichten uit dit onderzoek vormen de basis voor de aanbevelingen die in het volgende hoofdstuk worden gepresenteerd.

4.1 Hoofd- en deelvragen

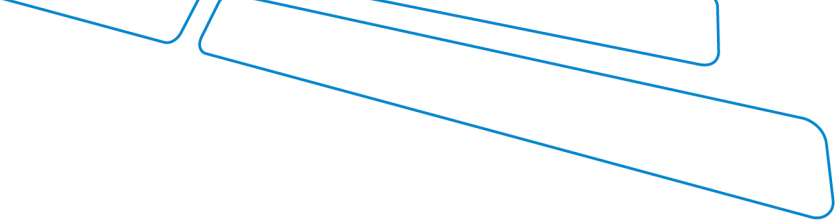
In dit onderzoek worden twee hoofdvragen behandeld, elk uitgewerkt in twee bijbehorende deelvragen.

4.1.1 Hoofdvraag 1

“Hoe kan de gemeente de verbinding met jongvolwassenen in Krimpenerwaard versterken?”.

We focusten ons eerst op de deelvraag: “Op welke manier kan de gemeente als organisatie in contact komen met jongvolwassenen?”

Jongvolwassenen geven aan vooral op een laagdrempelige en voor hen herkenbare manier benaderd te willen worden, en dan met name wanneer het onderwerp hen persoonlijk raakt. Als voorkeurskanalen noemen zij de gemeentelijke website, e-mail en telefoon. Uit dit onderzoek blijkt bovendien dat een brief nog altijd het meest effectief is: 57% van de respondenten werd via de verzonden brief bereikt. Anderzijds benoemen de respondenten dat een actievere aanwezigheid op sociale media kan bijdragen aan een beter contact met jongvolwassenen. Daarbij wordt benoemd dat continuïteit tussen de verschillende kanalen van de gemeente belangrijk is.

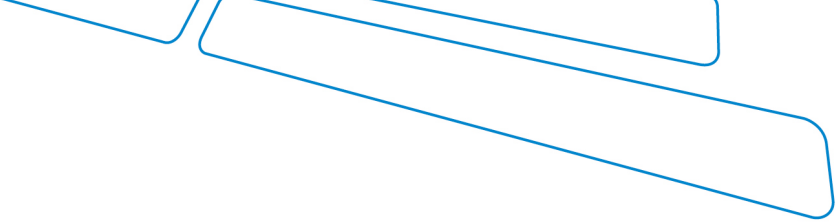

Over het algemeen geven jongvolwassenen aan geen behoefte te hebben aan veel interactie met de gemeente. Wel willen jongvolwassenen graag op de hoogte gehouden worden van wat er speelt. En dan met name in hun woonkern. Ze geven aan dat een kanaal waarbij ze geïnformeerd worden een passende manier is. Hierbij is te denken aan een WhatsApp-meldingen kanaal. Dit kan per kern gespecificeerd worden waardoor jongvolwassenen alleen de informatie te zien krijgen die hen direct raakt. Hetzelfde geldt voor participatiemomenten. Jongvolwassenen geven aan deze bij te willen wonen, maar alleen als het onderwerp op hen van invloed is. Deze momenten kunnen online worden georganiseerd als de bijeenkomst van informerende aard is. Wanneer er om input wordt gevraagd, wordt de voorkeur gegeven aan een fysieke bijeenkomst.

Om de hoofdvraag volledig te kunnen beantwoorden, onderzochten we ook: “Hoe ervaren jongvolwassenen de verbinding met de gemeente Krimpenerwaard?”

Er is sprake van een gematigd gevoel van verbondenheid tussen jongvolwassenen en de gemeente. De gemiddelde scores op betrokkenheid (5,7) en verbondenheid (5,5) wijzen op een middenpositie: de gemeente wordt niet sterk negatief beoordeeld, maar ook niet als echt betrokken of aanwezig ervaren. Veel jongvolwassenen ervaren het contact met de gemeente als oppervlakkig of passief, en er is weinig sprake van actieve interactie. Een deel van de jongvolwassenen voelt geen sterke behoefte aan gemeentelijke bemoeienis, maar tegelijkertijd is er kritiek op gebrekkige communicatie, het luisteren naar burgers, en het gebrek aan sociale voorzieningen, met name voor jongvolwassenen. Jongvolwassenen die zich wel verbonden voelen, zijn vaak betrokken via werk, sociale kring of lokale activiteiten.

Op basis van de beantwoorde deelvragen kunnen we een antwoord formuleren op de eerste hoofdvraag: De gemeente Krimpenerwaard kan de verbinding met jongvolwassenen versterken door communicatie en participatie meer aan te laten sluiten op hun beleavingswereld en voorkeuren. Jongvolwassenen willen vooral benaderd worden op een laagdrempelige en herkenbare manier, via kanalen die zij vanzelfsprekend gebruiken. E-mail, telefoon en de gemeentelijke website worden als een goede optie beschouwd voor de afhandeling van praktische zaken en vragen. Op het moment dat de gemeente contact wil leggen met jongvolwassenen blijkt dat een traditionele geadresseerde brief nog altijd het grootste bereik heeft. Tegelijkertijd is er behoefte aan meer zichtbaarheid en continuïteit via sociale media. Hier liggen kansen voor de gemeente om zich actiever en herkenbaarder te profileren.

Hoewel jongvolwassenen over het algemeen geen behoefte hebben aan intensief contact met de gemeente, willen ze wel op de hoogte blijven van relevante ontwikkelingen – vooral binnen hun eigen woonkern. Een oplossing kan liggen in het aanbieden van kernspecifieke informatie via bijvoorbeeld een WhatsApp-meldingenkanaal. Daarmee ontvangen jongvolwassenen alleen updates die hen direct aangaan, wat de relevantie en betrokkenheid vergroot.

Wat betreft participatie geven jongvolwassenen aan alleen te willen meedenken als het onderwerp voor hen van directe invloed is. Informerende bijeenkomsten kunnen dan digitaal worden georganiseerd, terwijl bij interactieve sessies – waar input wordt gevraagd – een fysieke bijeenkomst de voorkeur heeft.

Tot slot blijkt uit het onderzoek dat het gevoel van verbondenheid met de gemeente op dit moment beperkt is. Dit heeft te maken met het ontbreken van directe en actieve interactie. Door actiever te luisteren, gericht te communiceren en jongvolwassenen de mogelijkheid te bieden om op hun eigen voorwaarden betrokken te raken, kan de gemeente werken aan een duurzame en sterkere relatie met deze doelgroep.

4.1.2 Hoofdvraag 2

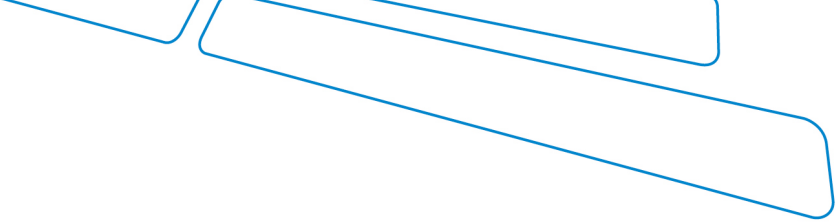
“Wat hebben jongvolwassenen nodig om in Krimpenerwaard te blijven of ernaar terug te keren?”.

Allereerst focusten we ons op de deelvraag: “Welke factoren zijn volgens jongvolwassenen van invloed op het leven in Krimpenerwaard?”

Jongvolwassenen in Krimpenerwaard ervaren een mix van positieve en negatieve factoren die invloed hebben op hun leven in de gemeente. Wat opvalt, is dat veel respondenten een sterke verbondenheid voelen met hun eigen kern en sociale omgeving. Eén van de meest genoemde positieve aspecten is de omgeving. De rust, ruimte en natuur worden breed gewaardeerd en dragen bij aan het gevoel van thuiskomen. Respondenten geven aan dat het dorpsgevoel nog sterk aanwezig is.

De sociale kring en het gevoel van vertrouwdheid met de gemeenschap zijn eveneens belangrijke redenen om te blijven wonen in Krimpenerwaard.

Verder wordt de ligging ten opzichte van grote steden als een voordeel gezien: veel jongvolwassenen vinden het prettig dat Rotterdam, Utrecht en Gouda goed bereikbaar zijn, wat hen de mogelijkheid geeft elders te studeren of werken terwijl ze in de regio blijven wonen. Toch is de interne bereikbaarheid een groot punt van zorg, waarbij verbetering de respondenten zou kunnen overtuigen om hier te blijven wonen.

Het beperkte openbaar vervoer binnen de kernen, de onregelmatige dienstregelingen en het ontbreken van nacht-OV zijn belemmerend, zeker voor jongvolwassenen zonder eigen vervoer.

Jongvolwassenen waarderen het wonen in Krimpenerwaard. De woningmarkt is echter één van de grootste knelpunten voor hen. Veel starters vinden het moeilijk om een betaalbare huur- of koopwoning te bemachtigen, waardoor zij vaak genoodzaakt zijn elders te gaan wonen. Hoewel veel respondenten graag in Krimpenerwaard willen blijven, wordt dit bemoeilijkt door het beperkte aanbod van nieuwbouw en betaalbare woningen.

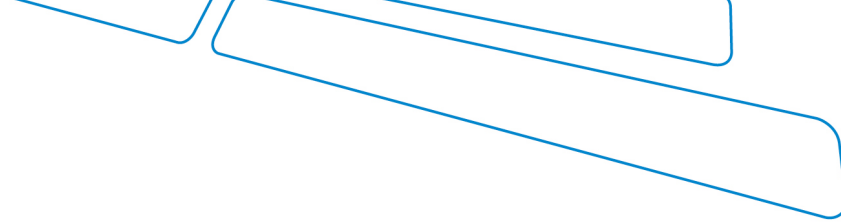
Een veelgehoorde wens onder jongvolwassenen is de behoefte aan meer sociale ontmoetingsplekken, zoals cafés, uitgaansgelegenheden en laagdrempelige locaties om leeftijdsgenoten te ontmoeten. Hoewel evenementen zoals BOOST positief worden ervaren, vinden veel respondenten het huidige aanbod beperkt en onregelmatig. Daarnaast is er behoefte aan betere zichtbaarheid en promotie van bestaande activiteiten, met name via sociale media.

Wat betreft werkgelegenheid is er met name voor hogeropgeleiden een tekort aan passende banen binnen Krimpenerwaard, bijvoorbeeld in sectoren als techniek, automatisering en het ziekenhuis. Hoewel de nabijheid van steden uitkomst biedt voor wie buiten de regio werkt, is het beperkte lokale carrièreperspectief voor sommigen een reden om elders te gaan wonen. Dit beeld geldt echter niet voor alle sectoren; in bijvoorbeeld de zorg en het onderwijs zijn er wel voldoende mogelijkheden binnen de gemeente. Daarnaast kwam naar voren dat veel jongvolwassenen het niet erg vinden om niet te werken in hun woonplaats. Uit de enquête blijkt dat eenderde van de jongvolwassenen graag in hun woonplaats werkt vanwege reistijd, rust en werk-privébalans, terwijl het overige deel juist de voorkeur geeft aan werken buiten de regio vanwege bredere carrièremogelijkheden.

Tot slot wordt ook het ontbreken van hoger onderwijs als een beperking gezien. Hoewel het basis- en middelbaar onderwijs in de regio over het algemeen positief beoordeeld wordt, moeten respondenten voor vervolgonderwijs naar andere steden.

Ten tweede lag de focus op de deelvraag: “In hoeverre draagt verbinding tussen jongvolwassenen en Krimpenerwaard bij aan het behouden van jongvolwassenen in de gemeente?”

Voor de meeste jongvolwassenen speelt de relatie met de gemeente geen doorslaggevende rol in hun

woonkeuze. Zij voelen zich voornamelijk verbonden met hun directe leefomgeving – zoals familie, vrienden en sportverenigingen – in plaats van met de gemeente als organisatie.

Toch is er een kleinere groep voor wie een goede relatie met de gemeente wel belangrijk is. Zij ervaren binding met de gemeente wanneer er sprake is van goede communicatie, betrokkenheid en behoud van voorzieningen. Voor deze jongvolwassenen kan een actieve en toegankelijke gemeente wel degelijk een reden zijn om in Krimpenerwaard te blijven.

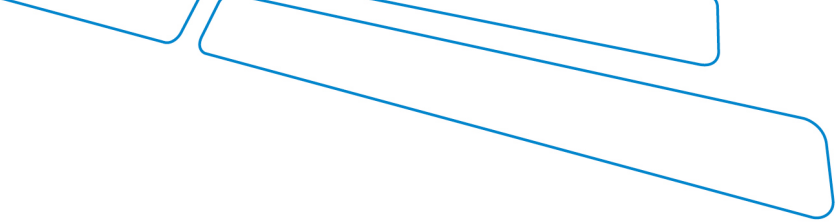
Samenvattend kunnen we de tweede hoofdvraag als volgt beantwoorden:

Om jongvolwassenen te behouden voor de gemeente Krimpenerwaard of hen te stimuleren terug te keren, is het van belang dat hun dagelijkse leefomgeving aansluit bij hun behoeften op het gebied van wonen, sociale verbondenheid, bereikbaarheid en voorzieningen. De meeste jongvolwassenen voelen zich in de eerste plaats verbonden met hun directe sociale omgeving en minder met de gemeente als bestuurlijke organisatie. Een goede relatie met de gemeente speelt voor de meerderheid geen doorslaggevende rol, al kan dit voor een kleinere groep wel het verschil maken, mits er sprake is van goede communicatie en zichtbare betrokkenheid.

Jongvolwassenen waarderen de rust, ruimte en natuur in de regio, evenals de ligging ten opzichte van grotere steden. Deze nabijheid maakt het mogelijk om elders te studeren of werken, terwijl men toch in Krimpenerwaard kan blijven wonen. Tegelijkertijd vormt de interne bereikbaarheid – met name het beperkte openbaar vervoer en het ontbreken van nachtdiensten – een belangrijke belemmering.

Daarnaast blijkt de woningmarkt een van de grootste knelpunten: het gebrek aan betaalbare huur- en koopwoningen maakt het voor veel jongvolwassenen lastig om een bestaan op te bouwen in de gemeente waardoor ze genoodzaakt zijn de regio te verlaten.

Op sociaal vlak is er behoefte aan meer laagdrempelige ontmoetingsplekken en een levendiger aanbod van activiteiten, zoals cafés, uitgaansgelegenheden en lokale evenementen. Hoewel sommige initiatieven positief worden ontvangen, missen jongvolwassenen continuïteit en zichtbaarheid, vooral via sociale media. Meer en beter gepromote ontmoetingsplekken zouden de aantrekkingskracht van de regio voor deze doelgroep vergroten.

Op het gebied van werkgelegenheid speelt mee dat veel jongvolwassenen buiten de gemeente werken vanwege bredere carrière mogelijkheden. Hoewel dit voor velen acceptabel is, geeft een deel van hen aan graag lokaal te willen werken, mits er passende banen beschikbaar zijn. Het ontbreken van hoger onderwijsinstellingen in de regio wordt tot slot als een beperking gezien, wat kan bijdragen aan het vertrek van studerende jongvolwassenen.

Hoofdstuk 5: Beperkingen van het onderzoek en aanbevelingen

Beperkingen

Dit onderzoek kent enkele belangrijke beperkingen die de betrouwbaarheid en representativiteit van de resultaten beïnvloeden:

1. Beperkt aantal respondenten

Het aantal ingevulde enquêtes is te laag om statistisch verantwoorde en representatieve conclusies te trekken. Hierdoor is het bijvoorbeeld niet mogelijk om uitspraken te doen over verschillen tussen de verschillende kernen binnen de gemeente Krimpenerwaard.

2. Niet-representatieve focusgroep

De deelnemers aan de focusgroep bestonden uit slechts drie mannen van ongeveer dezelfde leeftijd, met een duidelijke interesse in gemeentelijke besluitvorming. Deze groep weerspiegelt daarmee niet de diversiteit binnen de bredere groep jongvolwassenen in Krimpenerwaard. Het feit dat zij zich hebben aangemeld voor deelname wijst bovendien op een bovengemiddelde betrokkenheid.

3. Onvolledig ingevulde vragenlijsten

Niet alle respondenten hebben elke vraag volledig beantwoord. Hierdoor konden niet op alle onderdelen heldere of sluitende conclusies worden geformuleerd.

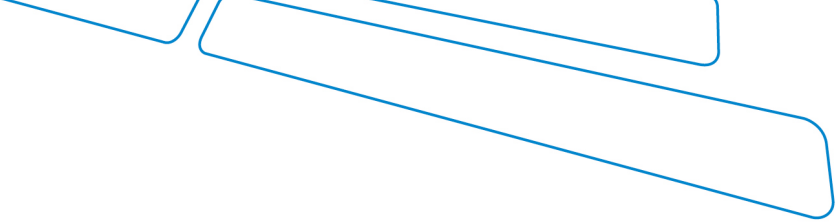
4. Beperkte representativiteit

De resultaten geven een beeld van de jongvolwassenen die bereid waren deel te nemen, maar zijn mogelijk niet volledig representatief voor alle jongvolwassenen in Krimpenerwaard.

Jongvolwassenen met een lage betrokkenheid bij de gemeente zijn mogelijk minder snel geneigd om deel te nemen.

5. Tijdgebondenheid van resultaten

De ervaringen en meningen van jongvolwassenen kunnen snel veranderen, bijvoorbeeld door

ontwikkelingen op de woningmarkt, veranderingen in gemeentelijk beleid of maatschappelijke trends. De resultaten geven dus een momentopname weer.

Aanbevelingen

Om jongvolwassenen beter te bereiken, activeren en betrekken bij gemeentelijke initiatieven, is het belangrijk om communicatiekanalen, informatievoorziening en participatievormen beter af te stemmen op hun leefwereld. De volgende actiegerichte aanbevelingen richten zich op concrete verbeteringen:

1. Benader jongvolwassenen persoonlijk en doelgroepgericht

- Gebruik meerdere communicatiekanalen, zoals e-mail, gemeentelijke website en telefoon. Een oplossing kan liggen in het aanbieden van kernspecifieke informatie via bijvoorbeeld een WhatsApp-meldingenkanaal. Daarmee ontvangen jongvolwassenen alleen updates die hen direct aangaan, wat de relevantie en betrokkenheid vergroot.
- Stuur geadresseerde brieven bij belangrijke onderwerpen: deze blijken effectief en worden goed opgemerkt.
- Maak communicatie herkenbaar en menselijk, met duidelijke taal en visuele ondersteuning, afgestemd op jongvolwassenen.

2. Versterk online en fysieke zichtbaarheid

- Vergroot de aanwezigheid op sociale media (Instagram) met regelmatige posts over actuele thema's, evenementen en participatiemogelijkheden.
- Zorg voor consistentie tussen alle gemeentelijke kanalen, zodat informatie altijd klopt, actueel is en makkelijk vindbaar.
- Verbeter de gebruiksvriendelijkheid van de gemeentelijke website: verminder het aantal klikken naar belangrijke informatie en gebruik visuele elementen zoals iconen, infographics en korte video's om informatie snel en aantrekkelijk over te brengen.
- Verbeter vindbaarheid van informatie: pas zoekmachineoptimalisatie (SEO) toe op pagina's met veelgestelde vragen en populaire diensten en gebruik duidelijke en doelgroepgerichte taal.

3. Organiseer participatie op maat

- Bied online participatiemomenten aan voor informatieve sessies of laat jongvolwassenen uiteengaan in 'breakoutrooms' wanneer input gewenst is.
- Kies voor fysieke bijeenkomsten als je echt input van jongvolwassenen wilt. Plan deze laagdrempelig, informeel en buiten school- of werktijden.
- Verbind participatie aan concrete thema's die jongvolwassenen persoonlijk raken (bijv. woningbouw, mobiliteit, uitgaan).

4. Vergroot de sociale leefwereld in de regio

- Stimuleer het opzetten van laagdrempelige ontmoetingsplekken, zoals cafés, buurthuizen of pop-up initiatieven (foodtrucks, tijdelijke buitenbars, werkplekken of culturele activiteiten).
- Versterk bestaande evenementen (zoals BOOST) door meer regelmaat, betere promotie (via sociale media) en zichtbaarheid.

5. Blijf werken aan bereikbaarheid en mobiliteit

- Verbeter de frequentie van OV-verbindingen binnen de regio, vooral tussen kernen.
- Onderzoek alternatieve mobiliteitsoplossingen zoals deelvervoer, buurtbussen of openbaar vervoer op afroep.

6. Leefbare kernen en toekomstbesteding wonen

- Een supermarkt per kern als basisvoorziening. Voorkom dat kernen uitsterven en zet in op behoud of terugkeer van een supermarkt in iedere kern, eventueel in combinatie met andere functies (bijv. een pakketpunt, ontmoetingsruimte).
- Behoud van groen, 'dorpsachtig' en landelijk karakter. Bescherm bestaande groenzones en landschappelijke elementen, gebruik natuurlijke materialen en dorpse elementen in de openbare ruimte, zoals hagen in plaats van hekken, bankjes onder bomen en kleinschalige verlichting om het 'dorpsgevoel' te versterken.

Bronnenlijst

Aanpak jongvolwassenen 16-27 in een kwetsbare positie | VNG. (z.d.). VNG.

<https://vng.nl/artikelen/aanpak-jongvolwassenen-16-27-in-een-kwetsbare-positie>

Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist*, 55(5), 469–480. <https://doi.org/10.1037/0003-066x.55.5.469>

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2025, 6 februari). *Centraal Bureau voor de Statistiek*. Centraal Bureau Voor de Statistiek. <https://www.cbs.nl/>

Gemeente Krimpenerwaard in cijfers en grafieken. (2025, 16 juli). AlleCijfers.nl.

<https://allecijfers.nl/gemeente/krimpenerwaard/>

Hartman, N. (2023, 9 juni). *Hoe bereik je Gen Z, de onbereikbare generatie?* Frankwatching.

<https://www.frankwatching.com/archive/2023/05/12/gen-z-bereiken/>

Jongerenparticipatie. (z.d.). Informatiepunt Leefomgeving.

<https://iplo.nl/regelgeving/omgevingswet/participatie/hulpmiddelen/werkvormen-participatie/jongerenparticipatie/>

Speciale communicatiecampagne om jongeren beter te bereiken | VNG. (z.d.). VNG.

<https://vng.nl/praktijkvoorbeelden/speciale-communicatiecampagne-om-jongeren-beter-te-bereiken>

Van Der Veer, N., Bloemert, E., BSc., Lohuis, J., & Newcom Research & Consultancy B.V. (2025).

Nationaal Social Media Onderzoek 2025. Newcom Research & Consultancy B.V.

<https://www.newcom.nl/wp-content/uploads/2025/01/Nationale-Social-Media-onderzoek-2025-Basisrapportage-Newcom-25-1-2025.pdf>